

DARBININKAS

XLII NR. 64

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RU GSEJO - OCTOBER 10, 1957 M.

Administracija G.Lenmore 2-6916
Redakcija G.Lenmore 5-7281

10 CENTŲ

VALSTYBĖS SEKRETORIUS J. F. DULLES aplankė Prancūzijos užsienių reikalų min. Pingau ir tarėsi dėl Alžiro ir Syrijos.

Kas išaiškėjo per 157 posėdžius

KAD SUSITARTI NEGALI IR NENORI, O PROPAGANDINĖM KAĖBOM REIKIA DIDESNĖS SALĖS — JUNGTINĖSE TAUTOSE

Londono nusiginklavimo konferencijoje abidvi pusės pereitą penktadienį sutarė dėl vieno dalyko — kad jos nesutaria ir kad reikia konferenciją pertraukti.

Sovietai siūlė neribotam laikui. Ir su tuo Vakarai turėjo sutikti.

Nusiginklavimo klausimą abidvi pusės dabar perkels į JT sesiją, kuri prasidės šio mėn. 17. Ten eis vėl dvejopos kalbos: Sovietai reikalau — sustabdyti atominius bandymus dvejais metams be jokių sąlygų; Vakarai — sustabdyti atominius bandymus vieniems metams, paskui susitarimą pratęsti dar vieniems; sustabdyti

atominių ginklų gamybą; įvesti tarptautinę kontrolę atominei medžiagai, oro kontrolę susitarimo vykdymui; mažinti palaipsniui kariuomenės skaičius.

Nusiginklavimo komisija padarė 157 posėdžius. Po paskutinio posėdžio, kuriame buvo konstatuota, kad susitarti negalima, NY Times skaitytojų paguodė: Vakarų stebėtojam esą dabar aišku, kad "Maskva

rimtai nenorėjo tartis sąlygom, kurios būtų priimtinos Vakarai".

Dėl nusiginklavimo Amerikos žmonės ilgiausiai klaidino Amerikos delegacijos pirmininkas prezidento patarėjas nusiginklavimo reikalams Stasenas, skelbdamas optimizmą, kad derybos pasiseks. Valst. sekretorius J. F. Dulles tokių draščių vilčių neskelbė.

Sovietai vėl kaltinamųjų suole

Jungt. Tautų nepaprasta sesija šaukiama ši antradienį rugsėjo 10 Vengrijos reikalui. Daromos išvados iš penkių komisijos raportų apie Sovietų smurtą Vengrijos sukilime pernai lapkričio mėnesį. Raporto autoriai buvo mažųjų valstybių atstovai — Ceilono, Danijos, Australijos, Tuniso ir Urugvajaus.

Šioje sesijoje numatyta iš naujo pasmerkti Sovietus. Amerikos atstovas H. Cabot pripažino, kad vengrų tautai maža bus praktinės naudos iš Jungt. Tautų veiklos. Bet esą siekiama palaikyti Vengrijos

reikalą gyvą ir parodyti, ko vertas Sovietų "draugiškumas".

Ko sieks Amerika Amerikos atstovas Cabot Lodge jr. pirmadienį pareiškė, jog Amerika viską darys, kad Sovietų kariuomenė būtų pašalinta iš Vengrijos ir kad dabartinės Vengrijos vyriausybės atstovas prie Jungt. Tautų nebūtų pripažintas ateinančioji JT sesijoje.

Sekmadienį prie Jungt. Tautų rūmų piketavo vengrai. Pirmadienį posėdžiavo ir rezoliucijas priėmė Vengrijos reikalui Pavergtosios Tautos.

KARDINOLAS SPELLMANAS laiko pamaldas Yankee stadijone; dalyvavo 4 kardinolai, 18 arčidvyskupų, 83 vyskupai.

Kardinolo Spellmano sukaktis

Kardinolas Spellmanas, New Yorko arkivyskupas, rugsėjo 7 atšventė 25 metų vyskupavimo sukaktį. Iškilmingos pamaldos tą dieną buvo surengtos Yankee stadijone. Dalyvavo 50.000.

Spellmanas buvo konsekruotas į vyskupus 1932 rugsėjo 8 Romoje dabartinio popiežiaus Pijaus XII, kuris tada buvo Vatikano valstybės sekretorius.

rionai su 4 mil. Statistika rodo, kad dabar 62 iš 100 yra tikintieji. Prieš šimtą metų buvo tik 20 iš 100. Per paskutinius trisdešimt metų tikinčiųjų skaičius paaugo 100%, o gyventojų skaičius tik 40%.

JEZUITŲ ORDINO SUVAZIAVIMAS

Jezuitų ordino nepaprasta generalinė kongregacija, arba suvažiavimas, prasidėjo Romoje rugsėjo 6. Truks kelias savaites. Numatoma sustiprinti ordino vadovybę. Jos dabartinis generolas yra belgas John B. Janssens. Jis yra tik 67 metų, tačiau serga astma. Jis negalės visų darbų atlikti, tad būsiai išrinkta jam padėjėju. Būsiai aiškinami taip pat pasireiškė skirtumai tarp jezuitų leidžiamų žurnalų Prancūzijoje "L'Es Etudes" ir Italijoje "Civiltà Cattolica".

Dabartinis generolas buvo išrinktas 1946. Nors jis Amerikoje nėra buvęs, bet esąs labai susirūpinęs materializmo augimu Amerikoje ir kova prieš tai jezuitų laikomose Amerikoje mokyklose.

TIKINČIŲJŲ SKAIČIUS AMERIKOJE AUGA

Pagal metraščių "Yearbook of American Churches" 1958 visų tikėjimų tikinčiųjų skaičius Amerikoje paaugo 3%, o gyventojų skaičius apskritai paaugo 1,7%. Viso tikinčiųjų yra 103,954,954.

Tarp jų protestantų yra 60,148,980, Romos katalikų 34,563,851, žydų 5,500,000, ortodoksų 2,598,053, budistų 63,000, musulmonų 20,000. Be to, dar lenkų tautinei bažnyčiai priklauso 351,058.

Protestantų tarp daugelio grupių stipriausia yra baptistų bažnyčia — 20 mil. narių, toliau eina metodistai su 12,000, liuteronai su 7 mil., presbiterai su 4 mil.

AMERIKA KOVOJA SU SAVIM

Vieni demaskuoja Maskvos planus, kiti padeda Maskvai juos reklamuoti

Atstovų Rūmų komisija rugsėjo 7 paskelbė savo apklauzinimą dėl Amerikos prekybos su Sovietais ir jų satelitais. Apklauzinimo išvada — net atsargia prekyba su Sovietais ar satelitais yra įduodamas Sovietam ginklas Amerikos ūkiui sugriauti.

O gali griauti tokiu būdu, kad Sovietai neperka masiniais kiekiais Amerikos mašinų. Jie nusiperka po kelias, pareikalauja dar tų mašinų sudarymo planų, paskui išsardo mašinas dalim, pagal tas dalis patys ima gaminti, nepaisydami jokių patentų. Amerikoniškas mašinas, padirbtas Sovietuose, jie tada gali eksportuoti.

Tokia prekyba su Sovietais Amerikai žalinga.

Kitai stengiasi įkalbėti spauda. NY Times paprastai spausdina jam atsiunčiamus laiškus — labai atrinktus.

Dabar kaip tik laikraštis paskelbė laiška, kuriame raginama baigti šaltąjį karą ir pradėti koegzistenciją. Argumentai toki: girdi, Sovietų lyderiai prieš kelis metus jau skelbė, kad jie negalės sunaikinti kapitalizmo trečiame kare. Vakarų lyderiai panašiai galvoja apie komunizmą. Dėl to "visus Sovietų pasiūlymus taikingai sutvarkyti pasaulio reikalus sutikti kaip nenuoširdžius, kuriais negalima pasitikėti, ir juos atmet — būtų palaikyti toliau įtampa ir žaisti ugnimi, kuri gali vesti į fatališką sprogimą.

Kas gauna stipendijas Majoras Irving Peress buvo armijoje dentistas. Jis atsisakė pareikšti, ar jis yra komunistas ar ne. Jo pakėlimą tarnyboje 1954 aštriai kritikavo senatorius J. McCarthy. Pereitą savaitę jis gavo New Yorko valstybinę stipendiją 1000 dol. studijom.

Maskva rugsėjo 7 įteikė Vokietijai notą, kurioje kaltina Vokietijos vyriausybę, kad ji nepasitraukia iš Nato; atmeta Vokietijos sujungimą laisvais rinkimais. Kancleris Adenaueris pareiškė, kad ta nota Maskva nori pasitarnauti Vokietijos soc. dem. rinkimuose, kurie bus po kelių dienų.

GINKLAI Į SYRIJĄ, GINKLAI APLINK SYRIJĄ

AMERIKAI IMA GRASINTI JA U NE TIK SOVIETAI, BET IR... SYRIJA

Syrijos reikalas tempiasi. Amerikos specialus atstovas Hendersonas parvyko iš kelionės po vidurinius rytus pereitą trečiadienį. Prezidentui ir valst. sekretoriui jis išdėstė, kad

Syrija "tampa tarptautinio komunizmo auka ir baze grėsmėi prieš šios srities nepriklausomybę bei integralumą."

Po jo pranešimo Amerikos vyriausybė paskelbė, kad šią savaitę oro keliu bus pasiūsti ginklai Jordanijai, Lebanonui, Irakui, Turkijai, kurios jaučiasi grasomos Syrijos. Syrija jau pereitą pavasarį rengė perversmą Jordanijoje; Lebanonas dabar susekė ginklus, gabenamabus iš Syrijos Lebanono opozicijos žmonių adresu. Pirmus ginklų siuntinius Jordanija gavo jau pirmadienį.

Prezidentas šeštadienį paskelbė išpėjimą, kad Amerika gins arabų tautas, jei jom grės Syrijos invazija.

SYRIJA GRASINA

Ryšium su Amerikos nusištamų duoti ginklų Syrijos kaimynam Syrijos vyriausybė rugsėjo 7 paskelbė, kad "ji nepakės bet kurios veiklos

prieš jos saugumą".

● Izraelis susirūpino savo saugumu, patyręs apie Amerikos siunčiamus ginklus arabų valstybėm.

● Egipto spauda kaltina Ameriką, kad jos priemonės prieš Syriją pastumėsiančios ją greičiau į Maskvą.

Kova tarp baltų ir juodų virto kova tarp gubernatoriaus ir prezidento

Arkansas valstybė pereitą savaitę labiausiai išgarsėjo, nors ji turi tik 2 mil. gyventojų ir savo didumu tarp kitų Amerikos valstybių yra tik tryliktoje vietoje. Iš tų 2 milijonų 427,000 yra juodieji gyventojai. Siemet juodieji ir baltieji turi mokytis tose pačiose mokyklose. Eilėje vietų mokslas bendrose mokyklose prasidėjo ramiai. Ne taip nutiko Arkansas sostinėje Little Rock. Sostinė turi 196.000 gyventojų, kurių ketvirtadalis juodi. Ten juodieji ir baltieji turi atskirus viešbučius, atskirus restoranus. Bet susisiekimo priemonės bendros. Mokyklos lig šiol buvo taip pat atskiros. Svičimo valdyba mokyklų subendrinimo planą dar 1955 buvo nutarusi vykdyti palaipsniui: 1957 vyresnėse aukštesnėse mokyklose, 1960 jaunesnėse aukštesnėse mokyklose; 1963 pradinėse mokyklose. Siemet 17 juodųjų mokinių įsirašė į aukštesniąją mokyklą. Baltųjų vaikų motinų organizacija kreipėsi į teismą, kad subendrinimą atidėtų. Jom pritarė gubernatorius Orval Faubus. Jis pareiškė, kad gyventojų dauguma priešingai bendrom mokyklom, ir bus neišvengiamas kraujo praliejimas, jei juodieji vaikai pamėgins eiti į mokyklą, baltiesiems skirtą. Tam išvengti gubernatorius iškvietė tautinės apsaugos kariuomenę.

zidentui, kad sustabdytų federalinių agentų kišimąsi į vietos reikalus. Bet prezidentas stojo už bendros mokyklos vykdymą, ir teisėjas Davies pareikalavo šeštadienį, kad bendras mokymas būtų vykdomas.

Kiek reikalas buvo įtemptas, rodo ir tai, kad prezidentas turėjo nutraukti atostogas ir grįžti į sostinę tartis su teisingumo departamentu dėl gubernatoriaus žygiu.

Dabar kova tarp prezidento ir gubernatoriaus

Pirmadienį aiškėjo, kad gubernatorius pasiryžęs nenusileisti ir sargybos nuo mokyklos neatšaukti. Prezidentas pasiryžęs imtis visų teisėtų priemonių įstatymui įvykdyti. Tokia priemonė esanti — išimti iš gubernatoriaus valdžios tautinės apsaugos kariuomenę. Gubernatorius yra demokratas. Kai kurie demokratai kreipėsi į buv. prez. Trumaną, kad jis savo partietį perkaltėtų.

Vatikano laikraštis "Osservatore Romano" pasisakė prieš rasinį diskriminavimą.

Texas už segregaciją

Marshall miesto, Texas, gyventojai referendumu keliu pasisakė 1,785 prieš 85: geriau uždaryti miestelio mokykles, negu padaryti jas bendras baltiesiems ir juodiesiems.

● Amerika leido keliauti savo piliečiam į Bulgariją, su kuria yra nutraukti diplomatiniai santykiai nuo 1950. Tada Bulgarija išvijo Amerikos atstovą. Amerika sutiko taip pat įsileisti dabar Bulgarijos korespondentus kaip ir kom. Kinijos.

SUOMIJOS TRAGEDIJA

Tokiu vardu vokiečių laikraštis "Industrie Kurrier" rašo apie padėtį Suomijoje. Esą Sukkelainen vyriausybės priemonės ūkinei krizei nugalėti sukėlusios didelį susijaudinimą, nes jos paliečia labiausiai neturtingiausią darbininkų klasę. Vyriausybės gyvenimas neilgas. To laukia komunistai, nors jų tik 43 tarp 200 parlamentu atstovų. Tačiau jie net nelaiko savo dideliu priešiu socialdemokratų, kurie savo tarpe yra suskilę įvairiomis frakcijom, viena su kita kovojančiom. Galima dar būtų vėl kalicinė vyriausybė, bet jau gresia nauji streikai. Diena iš dienos padėtis daros rimtesnė. Kasdien auga skaičius išvykstančių suomių į Švediją. Ar Suomijos tragedija neišvengiamą? — klausia laikraštis.

KIEK NEW YORKE YRA MOKINIŲ

New Yorke mokslą pradėjo daugiau kaip 1,250,000 mokinių viešosiose ir parapišose mokyklose. Viešosiose yra 945,000, arba 17,000 daugiau kaip pernai. Katalikų parapišose mokyklose yra 351,300, arba 10,500 daugiau kaip pernai.

Viešųjų pradinių ir jaunesnių aukštesnių mokyklų yra 700, vyresni aukštesniųjų arti 100. Parapinių New Yorko arkivyskupijoje — 182 pradinės ir 64 aukštesniosios.

KAS GI DARVITI? Little Rock, Ark., miesto mayoras W. W. Mann (kairėj) laukia teisingumo departamento paaiškinimo, kas darviti; mokyklos vedėjas Virgil Blossom laukia, ka jis turės daryti; o apačioje Mrs. L. C. Bates, spalvotųjų tautų pažangos pirmininkė, aiškina juodom mergaitėm, ka jos turi daryti.

KAS KALTAS DEL TOS RAKETOS

Kad Sovietai pralenkė raketą Amerika, pulk. John C. Nickerson kaltina pavydą, kuris kilęs tarp Amerikos įstaių. Pulkininkas turi galvoje armiją ir aviaciją, kurios abidvi gamina raketas. Armijos raketiniam tyrinėjimui vadovaujantis dr. W. Braun, kuris antrojo karo metu rengė raketas Vokietijai. Jie bendradarbiai iš Vokietijos buvo išgabenti į Rusiją ir ten gamino raketas. Braun veiklą suvaržęs apsaugos sekretorius Wilsonas, uždraudamas armijai tyrinėti tolimojo skridimo raketas ir pavesdamas tik 20—300 mylių raketom rūpintis.

buvo iššovę iš Vladivostoko, kur neseniai uždraudė pasirodyti svetimiems laivam.

● Turkija uoliai varo propagandą už Kipro salos padalinimą tarp Turkijos ir Graikijos. Graikų saloje yra trys ketvirtadaliai ir turkų vienas ketvirtadalis.

● Ispanijos vyriausybė pareiškė leisianti veikti partijom.

Kaip elgiasi italų valdžia

Jugoslavijos radijas pranešė, kad nuo š. m. rugpjūčio 15 italai perdavė Jugoslavijai 650 jugoslavų pabėgusių ir Italijoje prašiusių azilyo.

Vadas mirė, vadas tegyvuojia!

St. Raštikio atsiminimuose stabtelėjame prie 1940 pirmųjų pabėgėlių gyvenimo Berlyne. Praeinama tylom pro skurdžias jų gyvenimo sąlygas — jos saivai aiškios. Sustabdom žvilgsnį labiau prie davinių, kurie rodo, kaip politinis emigrantas tada mėgino „politikuoti“, kurti savo politines vizijas ir jom vykdyti organizacijas.

Tuo metu Berlyne — pasakoja atsiminimų autorius — buvo iš viso tik apie 360 lietuvių... Būdami įvairiausių pažiūrų ir įsitikinimų, vis tik lietuviai per daug nesiskaldė į atskiras grupes ir gan glaudžiai bendradarbiavo ir draugavo.

Potsdamo gatvėje buvo pasirinkta viena vokiška kavinė („Imperial“), kur kartą per savaitę beveik visi susirinkdavo išgerti kavos ar alaus ir pasikalbėti bei pasidalinti naujais žiniomis iš Lietuvos ir iš plataus pasaulio. Ten susirinkdavo ir šventadieniais prieš pamaldas, nes toje pačioje gatvėje visai arti buvo ir St. Ludgerus bažnyčia, kur šventadieniais lietuviai turėdavo savo pamaldas. Bažnyčia ir kavinė mūsų buvo vadinamos net lietuvių centrais, žinoma, neskaitant lietuvių draugijos būstinės...

Net tikybiniai indiferentai laikydavo, jei ne tikybine, tai bent tautine pareiga šventadieniais kartu su kitais nueiti į lietuvių pamaldas.

Daug lietuvių pritraukdavo į bažnyčia ir simpatiškas klebonas kun. Stasys Yla. Dažnai atvykdavo į lietuvių pamaldas ir pasakydavo net labai patriotiškus pamokslus buvęs labai populiarus Kaune senas baltplaukis jėzuitas tėvas J. Kipšas, S. J.

Politiškas veikimas ėmė labiau koncentruotis apie buvusį Lietuvos atstovą Berlyne min. K. Škirpą.

Jo iniciatyva Berlyne buvo sukurta organizacija — L. Aktyvistų Frontas Lietuvai išlaisvinti. Pats tos organizacijos centras vadinosi štabu. Jo vadas buvo K. Škirpa.

Apie būdingą organizacijai kryptį autorius pasakoja:

„Aktyvistų Frontui priklausė įvairių politinių pažiūrų ir įsitikinimų žmonės, bet

Škirpos štabe dominavo voldemarininkai,

kurių tarpe buvo ir tokių, kurie savo laiką Lietuvoje buvo jau susikompromitavę. Čia aš turiu galvoje pirmiausia tuos (ne visus), kurie nepri-

St. Raštikio atsiminimų II tomai pasirodžius (3)

klausomybės laikais veikė Klaipėdos krašte, leido prieš tautininkų vyriausybę nukreipta laikraštį „Žygį“ ir kurių dalis gaudavo iš vokiečių įstaigų pinigų ir nurodymus. Tokias informacijas apie juos savo laiku turėjo vidaus reikalų ministerijos saugumo departamentas ir Lietuvos kariuomenės štabo II-sis skyrius. Dabartinis Škirpos artimas bendradarbiavimas su kai kuriais iš tų žmonių mane stebino, kaip ir 1934 m. birželio mėnesį daug ką stebino tada Kaune sukilusių voldemarininkų ir buvusio Lietuvos kariuomenės vyriausio štabo viršininko gen. Kubiliūno reikalavimas prezidentūroje, kad vieton Tubelio būtų sudaryta plk. Škirpos vadovaujama nauja Lietuvos vyriausybė. Aš galėjau tik vienu atžvilgiu pateisinti ministerį Škirpą, būtent: tikėdamas išlaisvinti Lietuvą iš bolševizmo ir atstatyti Lietuvos nepriklausomybę, tiesiogiai ar netiesiogiai Vokietijos padedamas, jis turėjo savo artimiausiais talkininkais ir patarėjais pasirinkti tuos žmones, kurie artimiausiai bendradarbiavo su vokiečiais ir kuriais vokiečiai labiausiai pasitikėjo“.

„Savo sukurtoje organizacijoje Škirpa vadovavosi vado principu,

kuris tada buvo ypatingoje madoje ir kuris labiausiai klebėjo tuometinėje Vokietijoje. Šis principas labai aiškiai buvo pabrėžtas ir paties Škirpos nurodymu, o kai kur ir jo paties suredaguotuose aktyvistų organizacijos statute ir jo nurodymuose, kaip tas statutas turėtų būti pritaikytas prie būsimos Lietuvos valstybės santvarkos. Šio statuto ir nurody-

GEN. A. NESBITT, kanadietis pasikirtas į apsauga Anglijos karalienės Elzbietos II, kuri spalio mėn. lankys Kanadą ir JAV.

mų vienas egzempliorius buvo duotas dr. Ancevičiui, adv. Katiui ir man. Kad mes jį peržiūrėtume ir padarytume savo pastabų. Visi trys priėjome vieną išvadą, kad valstybės vado principas ten per daug užakcentuotas, ir todėl visi trys pasisakė prieš tokį statutą, o dr. Ancevičius visai atvirai, nors ir humoro forma, pareiškė, kad nors jis esąs ir demokratas ir kairiųjų pažiūrų žmogus, ramia sąžine drįstų geriau siūlyti Lietuvai konstitucinės monarchijos valdymosi formą, bet tik ne tokį vadizmą“.

„... Škirpa svajojo, kad grįžęs į Lietuvą, kaip jos išlaisvintojas, Vilniuje ar Kaune sušauksias valstybės įstaigų ir sukilėlių vyriausius pareigūnus ir pasakysias jiems didelę kalbą, kurioje išdėstysias lietuvių tautos artimiausius uždavinius ir jo vyriausybės numatomų darbų programą. Jis buvo pavesęs parašyti tokios kalbos projektus E. Galvanauskui, man ir dar kažkam (pavardės man nesakė). Iš visų trijų parašiau tik aš vienas ir įteikiau savo projektą Škirpai. Ta proga Škirpa labai nusiskundė E. Galvanausku, kuris nebuvęs net pradėjęs rašyti ir iš viso nieko nedaręs. Aš tada rašiau visai nuoširdžiai ir atvirai, kaip galvoju. Mano projektas nepatenkino Škirpos...“

Skaitant tuos dar tik dalinius faktus susidarė pakankamai aiški išvada, kad žmonės Berlyne, smerkę Smetonos vadistinę sistemą, patys pasidavė svetimo dar didesnio vadimo įtakai. Lyg parafrazuojant senąjį šūkių apie karalių nauju vadistiniu šūkiu: vadas mirė, tegyvuojia vadas.

Tačiau pačioje Lietuvoje Aktyvistų Fronto narių nepasiekė iš Berlyno vadų vadistinės svajonės. Jie tikėjo — (ir dėl to matė!) Berlyne tik kovotojus prieš bolševizmą, o tai drąsino jų pasiryžimą sukilti prieš bolševikų okupaciją.

MARSO PASIUNTINIAI VALDO CHRUSČIOVĄ IR EISENHOWERĮ

Romoje buvęs Italijos diplomatas ir konsulas dr. Alberto Perego neseniai sukvietė spaudos atstovus ir juos nustebino savo pareiškimais; esą žemės planetos politiniam reikalams vadovauja jau nebe Chrusčiovas ir Eisenhoweris, o pasiuntiniai iš Marso planetos. Chrusčiovas ir Eisenhoweris esą tik jų valios vykdytojai... Jau septyneri metai, kai jie valdo mūsų žemės reikalus...

Tai patyręs dr. Perego 1954 lapkričio 6. Ligi to laiko jis netikėjęs jokia skraidančiomis lėktuvais. Bet kaip tik tą dieną jis buvęs mineralinių vandenių fabriko terasoje, nuo kurios labai gerai matyti Romos vaizdas su šv. Petro bazilikos kupolu. Bežiūrėdamas iš terasos į tą Michelangelo kūrinį, jis staiga beveik žado netekęs. Jis pamatęs viršum bazilikos kosminius lėktuvus. Jie skridę graikiškojo kryžiaus forma. Viršum bazilikos kupolo jie porai sekundžių staiga sustoję, paskui dideliu greičiu dingę.

Nuo to laiko eksdiplomatas atsidėjęs tyrinėjo liudijimus apie skraidančias lėkšteles ir susirašinėjo su kitais, kurie tokias lėkšteles stebėję. Jis tiek įsitraukė į tą reikalą, kad iš namų neidavo jau be žiūronų. Ir eksdiplomatas galėjo tvirtinti žurnalistams, kad jis matęs 53 kartus viršum amžinojo miesto skraidančius kosminius lakūnus. Kai kada jų būvę didelį kiekį, iki 85 vienetų. Dar nuostabesnė buvo jo

BENITO MUSSOLINI laidojamas šeimos kapinėse, Italijos vyriausybė ligi šiol diktatoriaus kūną laikė kitur. Dešinėje stovi Mussolinio žmona Rachelė.

VOKIETIJOS RYTŲ SIENŲ IR KLAIPĖDOS KLAUSIMU

Keleivis, Mažosios Lietuvos lietuvių laikraštis, Nr. 3-4-5, kovo - balandžio - gegužės, tik dabar iš Vokietijos atėjo. Jame patraukia dėmesį informacija apie vokiečių nusistatymus Klaipėdos atžvilgiu. Tas klausimas suaktualėjęs vokiečių parlamento rinkimų agitacijoje.

UŽ 1937 METŲ SIENAS 4/5

„Fed. Vokietijos vyriausybė per savo užsienio reikalų ministerį von Brentano ir kiti vyriausybė artimi sluoksniai — rašo Keleivis — pakartotinai ir nedviprasmiškai pareiškė, kad Vokietija siekia 1937 metų sienų. Tą patį pakartotinai pareiškė ir opozicinės socialdemokratų partijos vadovai. Tad 4/5 visų gyventojų, aiškiai pasisakydami už 1937 metų sienas, kaip būsimų debyrų išeities bazę, tuo pačiu pasisakė ir už tai, kad Klaipėdos kraštas neabejotinai lieka prie Lietuvos ir Sudetų kraštas prie Čekoslovakijos. Gi mažesnės grupės, kaip štai BHE (pabėgėlių partija. Red.), kurių kai kurie veikėjai pa-

SPAUDA

gėidavo Hitlerio nustatytų 1939 metų ar 1945 metų sienų, vokiečių politikos nustatyme turi labai menką svorį ir reikšmę.

PRIES SMURTO TEISĘ

„Verta pažymėti, kad, tokiu būdu, tiek vokiečių vyriausybė, tiek pozicijos ir opozicijos stambiosios partijos, tiek ir svarbesnieji laikraščiai pasmerkia anas nacionalistines Hitleriu atsiduodančias užgaidas dėl sienų.“

„Kaip pavyzdį čia pažymėsi-me, ką balandžio 30 parašė „Stuttgarter Nachrichten“. Rašydamas apie BHE pasisakymą Sudetų ir Klaipėdos krašto klausimais, laikraštis t. k. pastebė: „Abu kraštai buvo įjungti į Vokietiją sutartimis. Tačiau teisė nėra vien tik raidė. Abi sutartys buvo Hitlerio prievarta išgautos, panaudojant karinį smurtą. Jei norima save laikyti fanatiniu kovotoju už teisę, tai kaip tik reikia atsisakyti sutarčių, išgautų prievarta. Prievartavimas yra neteisėbė“. M. Lietuvos laikraštis daro išvadą:

„Dar niekas nežino, kokios susidarys rytų sienos ir kada tai įvyks. Vis dėlto galime su pasitenkinimu pažymėti, kad vokiečių tautos didžiausioji didžiūma bent jau Klaipėdos krašto priklausymo prie Lietuvos teisėtumu neabejoja. Tai yra ženklas, kad grobuoniška Hitlerio dvasia iš Vokietijos yra išgaravusi“.

O BETGI BUDĖTI REIKIA

Po tokios šviesios laikraščio išvados tenka betgi pastebėti, kad politikoje galimybės pakursto nora siekimus didinti ar mažinti. Tenka budėti, ar vokiečių tarpe reikšis sienų atžvilgiu siekimų didinimas ar mažinimas. O didinimo norus išduoda ir Boris Meissnerio 1956 išleista knyga „Die Sowjetunion, die Baltischen Staaten und das Volkerrecht“. Joje, kaip informavo žurnalas I Laisvė 1956 Nr. 11, autorius Klaipėdą laiko Vokietijos da-

Atsirado vienas, kuris nebuvo atstovas

New Delhi, Indijos sostinė, į pirmąją naujojo parlamento sesiją, tarp daugelio išrinktųjų, atsirado vienas, kuris nebuvo joks išrinktas delegatas. Lyg tyčia, vienam pasivėlavus, buvo ir kėdė laisva. Jon atsėdė ir atliko su kitais reikalaujamą priesaiką. Bet atsiradęs tikrasis atstovas pakėlė triukšmą. Nelegalus teisinis sakymas, kad griebsies šios išeities apdumti akis savo rėmėjams. Jo partijai nelaimėjus bijojęs, kad tie, kurie jo kandidatūrą rėmė pinigais, nepareikalautų gražinti.

Napolėonas laimėjo Prancūzijos visose mokyklose buvo įsakyma mokiniais išrinkti patį didžiausią prancūzų tautos herojų. Atsakymai buvo taip įvairūs, kad tarp herojų pakliuvo veik visos artistės ir modistės. Bet visus

absoliučia dauguma nunešė Napoleonas.

Ambasadorių mintys Clare Boothe Luce, JAV eks-ambasadore Italijoje, apie pasiuntinių darbus šitai atsiliepė: „Jei ambasadorius, palikdamas savo vietą, turi sumy- nės pūslės po padais, susigadinęs tulžį, tuščią piniginę ir įsitikinimą, kad pasaulio pagerinti neįmanoma, tai reikia manyti, kad jis savo darba stengėsi atlikti kuo geriausiai“.

Kitai išsitarė Norvegijos ambasadorius Anglijai Per Prebensen. Jis, kaip lietuviškios saktmės blogasis paukštis, nuvertino diplomatus. Anot jo: „Diplomatas yra tik toks asmuo, kuris turi išristi komplikuotus klausimus, kurie iš viso nekiltų, jei nebūtų diplomatų“.

Meilė su priemašom

Šiais laikais iš jaunimo galima tikėtis visko. Rimto italų žurnalo redaktorui, kuris atskleidžia į rimtus skaitytojų klausimus, buvo paklausta: „Esu 9 metų vyras. Įsimylėjau į vieną poniją — mamos draugę. Ar tai yra meilė? Ji man atneša saldinių, bet apie ją aš pagalvoju, kai tų saldinių nėra skonio jau neįjuntu“.

Redaktorius atsakė: „Patsyky kalbi apie meilę, o šysyk apie saldinius. Iš to pats padaryk vyrišką išvadą.“

LIMOUSINE SERVICE

PLANNING A WEDDING? Unionport Limousine Service Cadillac For Weddings And Special Occasions SY 2-3220

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
Urmo (wholesale) bei smulkmenų (retail) importuotos bei vietinės vilnonės ir maišytos medžiagos, suknelių bei paltų medžiagos, šalkos.
Mes parduodame geriausios rūšies pigiausiomis kainomis
DUODAMA SPECIALI NUO LAIDA UZ MEDZIAGAS SIUNCIAMAS I LIETUVA
200 Orchard St. New York 2, N. Y.
Kampas Houston St.
Telef. AL 4-8319

Vilnonės medžiagos Lietuvai
IVEZTOS IR VIETOJE GAMINTOS
● Medžiagos vyrų ir moterų eilutėms, švarkams, suknelėms.
● Silkiniai, rayoniniai, medvilniniai kaspiniai, vilnų audeklai, yrdais ir gabalais.
● Didelis spalvų ir pavyzdžių pasirinkimas.
● Geriausios rūšys, priimanos kainos.
(Atsiėsk šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas)
SAMUEL BECKENSTEIN, INC.
TRYS DIDELES KRAUTUVES
118 Orchard St. 125 Orchard St. 130 Orchard St., N. Y. C.
GRamercy 5-4525
Closed Saturday, open Sunday 9 A. M. to 6 P. M.
Privaziavimas: 8 Ave. Ind. Line, Train D iki Delancy St. Nuo čia peseliam trumpas kelias iki Orchard St.

SIUNTINIAMS I LIETUVA!
Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių, medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.
K and K FABRICS
1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.
PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711
ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

WEISS & KATZ, INC.
187 Orchard St., N. Y. C.
Didelis pasirinkimas
AUDINIŲ
vyrų ir moterų eilutėms, apsiaustam, suknelėm ir kt. Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės.
Specialiai žemos kainos tiem, kurie siunčia audinius į užsienį

SIUSDAMAS DOVANŲ SIUNTINIUS I VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS SRITIS
Nemokėk daugiau kaip \$8.50 už patarnavimą.
Nemokėk daugiau kaip 5% siunčiamos daiktų kainos ir persiuntimo išlaidų garantavimui (šį dalyką saugok labai atsargiai).
Neturėk reikalų su betkokia firma, kuri neautorizuota ir neturi leidimo. Siųsk siuntinius tik per autorizuotas firmas, o ne per tarpininkus.
Nemokėk jokių paslėptų mokesčių, arbatpinigių ir kt. Veik saugiai. Saugok laiką ir pinigus.
Siųsk savo dovanų siuntinius TIESIOGIAI per betkurias šias įstaigas:
PARCEL DEPARTMENT
GLOBE TRAVEL SERVICE
PHILADELPHIA 6, PA. 716 Walnut St., tel. Lombard 3-3455. Kasdien 9-5, trečiadi. 9-8
CHICAGO 32, ILLINOIS 4102 Archer Avenue, tel. FR. 6-6399. Kasdien 9-7, šeštadieniais 9-5 val.
DETROIT 10, MICHIGAN 6446 Michigan Ave., tel. TAshmore 5-7560. Pirim., antr., treči., ketvirt. 9-6, penkt. ir šešt. 9-9 v.
NEW YORK 23, N. Y. 1991 Broadway, tel. LYceum 5-0900. Kasdien ir šešt. 9-5 val. (sekmadieniais uždaryta).
CLEVELAND, OHIO 1165 East 71st St., tel. UTah 1-0307. Kasdien 10-7, šešt. 10-5.
SO. BOSTON, MASS. Room 10, Ellis Bldg., 409 East Broadway, tel. ANdrew 8-8764. Kasdien 9-5; šeštadieniais 8-2; ketvirtadieniais 9-7.

GRIPSHOLM RESTAURANT
324 East 57th Street, N. Y. Finest Swedish
Smorgasbord
LUNCH COCKTAILS DINNER OPEN EVERY DAY
● Lituanas naujas numeris jau baigiamas surinkti. Greitu laiku jis bus išsiuntinėtai skaitytojams.
Skaitykite "Aidus" 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų, 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.
Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y., May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 17, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusel metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimus turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Pradedant mokslo metus

Mokslo metam vėl prasidedant, susiduriama su tomis pačiomis problemomis: patalpų anksčium, mokytojų trūkumu, religiniu auklėjimu ir tautiniu sąmoninimu. Vienos iš tų problemų rūpi visam kraštui, kitos — vieno kurio tikėjimo arba vienos tautybės žmonėms.

★
Patalpų anksčiumas kiekvienais metais sudaro vis aštresnę problemą. Mokyklos yra perpildytos. Senate svarstytas įstatymas, kuriuo federalinė vyriausybė būtų įsipareigojusi atskirai valstybėm padėti pasistatyti daugiau mokyklų, nepaėjo. Pasigirdo priekaištų prezidentui, kad įstatymo pakankamai neparėmė savo autoritetu, nors išreiškė apgailėstą, įstatymą atmetus. Daug kas galėjosi ir daug kas liko patenkinti, sutaupe federalinei valdžiai pinigų; kiti buvo patenkinti, kad išvengta žingsnio į vadinamąjį valstybinį švietimą. Federalinei valdžiai prisidedant prie mokyklų statybos, esą būtų sustiprėjusios įtaka auklėjimui, kuris turėtų būti laisvas. Kaip ten būtų buvę, kas žino, bet mokyklų anksčiumo klausimas liko neišspręstas, kaip ir mokytojų trūkumo dėl neviliojančio juos atlyginimo.

★
Religinis auklėjimas taip pat lieka neišspręsta problema. Viešosios mokyklos krato si religijos dėl vadinamos sąžinės laisvės. Kai kurie miestai ir valstybės neprima į mokyklų autobusus vaikų, kurie lanko privatinės mokyklas. Tom mokyklom taip pat neteikiama finansinės paramos, kurią gauna viešosios pradžios ir aukštesnės mokyklos. Vadinasi,

kam religinis auklėjimas nerūpi, tie yra privilegijuotoje pačios dalyje, nes jų vaikų privalomą mokslą apmoka valdžia; kam vaiko tikėjimas rūpi, tie moka dvigubus mokesčius: viešom mokyklom išlaikyti ir savo vaikų mokslui apmokėti.

Tokia saugojamoji sąžinės laisvė nėra laisvė, o socialinis neteisingumas ir legalizuotas vaikų nureliginimas. Tai sunku suprasti ir pateisinti, kai iš kitos pusės šaukiama dėl didėjančio mažamečių nusikaltimo. Jaunųjų nusikaltimai negali sumažėti, kol valstybė nepatvarkys taip, kad dauguma tėvų galėtų pagal savo sąžinės laisvę pasirinkti vaikam norimą religinį auklėjimą lygiom teisėm su viešom mokyklom.

★
Tautinis auklėjimas labiausiai rūpi atskirai mažumų grupėm. Čia bene geriausiai yra susitvarkę prancūzai, kurie turi pradinės mokyklas su labai geru savo gimtosios kalbos dėstymu. Kitos tautos Amerikoje yra mažiau sąmoningos ir net neišnaudoja tų teisių, kurias įstatymai teikia.

Prie tų neatspariųjų iš dalies priklauso ir lietuviai. Jie turi nemažai papirinių ir kelias aukštesnias mokyklas, bet lituanistiniai dalykai jose yra labai apriboti arba menkai dėstomi. Įvairių priešasčių neminėsimė, nes jos visiem žinomos, bet norime vis dėlto pabrėžti, kad labai daug kas priklauso nuo papirinių klebonų, kurie mokyklų išlaikymu rūpinasi, seserų mokytojų ir pačių tėvų. Visi kartu galėtų ir privalėtų daug daugiau padaryti, nes nuo lietuviškos mokyklos priklauso ir pačios parapijos išsilaukimas.

Amerika atsilikusi dvejis metais

JAV valdžios ir spaudos pasisakymai apie sov. raketą ir ko iš to galima laukt

Rugpjūčio 26 Sovietai paskelbė žinią, kad jie sėkmingai išmėgė „daugiaaukštę raketą“, kuri gali pasiekti bet kurią žemės vietą.

KĄ MANO APIE TAI AMERIKOS VALDŽIA?

Amerikos prezidento, valstybės sekretoriaus ir karinių ekspertų pareiškimai buvo tokio turinio:

- karinių jėgų pusiausvyrą liko nepakitusi, nors rusai apie savo raketą ir tiesą kalbėtu;
- Patikima, kad rusai padarė pažangos raketų srityje;
- bet dar tolimas laikas, iki bus galima jas vartoti karinėm operacijom;
- rusai turi gerą progą pasinaudoti raketa propagandai nusiginklavimo konferencijom.

AR RUSIJA TIKRAI PRALENKĖ?

Taip Vakaruose manoma. Tas Vakarų nuotakas NYT vedamajame taip išreiškė:

„Vakarų lyderiai pripažino, kad pretenzija (jog Sovietai pralenkė Ameriką raketų srityje) turi pagrindo. Bet taip pat jautė, kad rusai dar toli iki praktiškai panaudojamų raketų ir kad Amerika yra netoli užpakaly“.

KIEK AMERIKA UŽPAKALY?

St. Alsop (NYHT) mini Amerikos specialistą, kuris buvo pareiškęs:

Sovietai pralenkė Ameriką vieneriais metais, o dabar jau dvejis.

Alsoop išvedžioja, kad tuos du metus Sovietai išnaudos ir dabar jau galės grasinti net tik Amerikos miestam, bet ir Amerikos bazėm, kurių pasiskirstymas yra gerai žinomas.

AR SOVIETAI PULS, AR ŠANTAŽUOS?

„Niekas negali pasakyti — kalba toliau Alsoop, — ar tokiom aplinkybėm Sovietai gali imtis staigios atakos. Bet nėra sunku pasakyti, kad Sovietai pasinaudos kiekviena galimybe šantažuoti Jungt. Valstybes, kad jos priimtų „super Miuncheną“.

Anie šantaža kalba ir USN aW Report. Esą tik po penkerių metų, mažiausia, Rusija ir Amerika galės imtis karo 5,000 mylių raketom. Dabar Rusija turi naują ginklą tik šantažui, kad ji yra jėga Nr. 1.

Pereifais metais lapkričio 5, Rusija grąsino raketom, kad Angliją ir Prancūziją išstumtų iš Egipto. Dabar gal imsis grąsyti raketom, kad Ameriką išstumtų iš Europos, Azijos, vidurinių rytų.

„TAUTA GALI BŪTI RAMI“?

Kongrese įtakingasis Johnson slaptos konferencijoj aiškino si kariniais specialistais. Kai kurie kongresmanai pareiškė priekaištų karinei va-

dovybei, kad ji nepakankamai greitai mėgino raketas ir davė si aplenkiamą. St. Alsoop metė ir kartesinį žodį vyriausybei:

„Tokiom aplinkybėm tiesiog nesuprantama, kad Eisenhowerio vyriausybė ėmėsi įkalbinėti amerikiečių tautai, kad ji nesirūpintų ir kad viskas yra tvarkoje“.

RAMINIMOSI PASTANGOS

Norint apmąstyti nuotakas, buvo paleista žinia, jog kariniai sluoksniai nebuvo nustebinti sovietų raketos; jau prieš kelis mėnesius jie turėjo žinių apie jų padarytą pažangą. Ra-

minimo tikslui tą pat savaitę buvo paskelbta, kad ir Amerika tom pat dienom paleidusi dvi savo raketas, nors mažesnio toumo. Vokietijoje išspūdi atitiesti mėgino laikraštis „Die Welt“, paskelbdamas karinio specialisto straipsnį, kad

Amerika jau gamina atomine energija varomas raketas. Tokia raketa netrukus būsianti tiek pasenus, kad ją teksią mesti į laužą.

Ją dirbanti North American Aviation Co., vadovaujant vokietui F. R. Friedrichui. Tačiau minėta bendrovė žinią paneigė.

Washingtono spauda ramino si tuo, kad rusai jau nuo caro laikų ne sykį sugalvoję nau-

jus pranašesnius ginklus, bet jais nemokėdavę praktiškai pasinaudoti.

Tarp tų visų išvedžiojimų yra aiškios betgi kai kurios išvados. Viena,

sovietinė raketa jau yra virtusi stipriu „šaltojo karo“ ginklu. Antra, sovietai padėjo pralenkti Ameriką Vakarų opinija,

pastaraisiais metais reikalaujama sustabdyti atominių ginklų bandymus. Sustabdyt Amerikos, ne Sovietų bandymus.

Trečia, o Amerikos visuomenės opinija migdė vyriausybės narių barstomi optimistiniai pareiškimai apie susitarimus su Sovietais dėl nusiginklavimo.

Vakaruose yra legijonas naujų žmonių, kurie yra virtę Maskvos propagandos garsintuvais. Jų vaisiai ima reikštis. M.

RYTPRŪSIŲ KAIMUOSE LIKĘ TIK PO 5—12 ŽMONIŲ

Rytprūsiai seniau ir dabar... Tuo klausimu naujos medžiagos pateikė N. Y. Staats - Zeitung...

Rytprūsiai seniau gyveno 2,6 mil. Iš jų vakarų Vokietijoje dabar atsidūrė ir apsigyveno 1,4 mil., rytų Vokietijoje, sovietų valdomoje, gyvena 700,000. Pačiuose Rytprūsiose likę iš senesnių gyventojų apie 100,000. Kiti yra karo ir sovietinio šeimininkavimo likviduoti. Ir tie, kurie yra likę Rytprūsiose, daugelis yra sudaryti šeimų likučiai. Pernai, leidus šeimom susijungti, iš

iš 2,6 mil. gyventojų likę tik 100,000 • Daugiau kaip vienas milijonas atgabenta naujų • Ūkis gamina pusę to, kas buvo. • Bet Rytprūsiai skirti tik Sovietų karine baze.

lenkų valdomos Rytprūsijų dalies persikėlė į vakarų Vokietiją vėl 7,000 gyventojų.

Į Rytprūsias buvo prigabenta naujų gyventojų. Labiausiai 1945—47. Dabar pastebimas net jų atitraukimas.

Kiek jų yra prigabenta iš Rusijos ir iš Lenkijos, galima spėti iš to, kad dabartiniu metu Rytprūsiose esą maždaug pusė to gyventojų skaičiaus, kuris buvo prieš karą, vadinasi, atgabenta daugiau kaip vienas milijonas.

Siaurinėje Rytprūsijų dalyje, kurią valdo Sovietai, 350 kaimų likę visai be gyventojų, daugiau kaip 400 kaimų gyventojų yra po 5—12 asmenų. Rytinėse apskrityse ištisi kaimai yra panaikinti. Tačiau esą panaikintų kaimų ir pietinėje dalyje, kurią valdo lenkai.

ZEMĖS ŪKIO GAMYBA RYTPRŪSIUOSE

prieš karą išmaitindavo vietos gyventojus ir turėjo pertekliaus išmaitinti dar vienam milijonui gyventojų. Pieno ūkio gamyba galėjo išmaitinti viso 5,5 mil. gyventojų, taigi apie tris mil. daugiau nei buvo pa-

čiuose Rytprūsiose. Dabar Karaliaučiaus rajono partijos šefas Černiševič paskelbė, kad Karaliaučiaus sritis priklauso prie tu, kurios reikalingos ūkinės pagalbos iš šalies. Panašiai atsiliepė apie savo „vaivadiją“ Alensteino kompartijos, sekretorius Tomaszewski.

Pagal rusų ir lenkų davinius dabar derlius pasiekia tik pusę to, kas buvo prieškariniais laikais. Gyvulių lenkų valdomoje srityje yra truputis daugiau kaip pusė to, kas buvo prieš karą, o sovietų valdomoje mažiau nei pusės.

Gyvulių rūšis yra menkesnė, ir karvės mažiau pieningos, nes ir ganyklos visai apieistos.

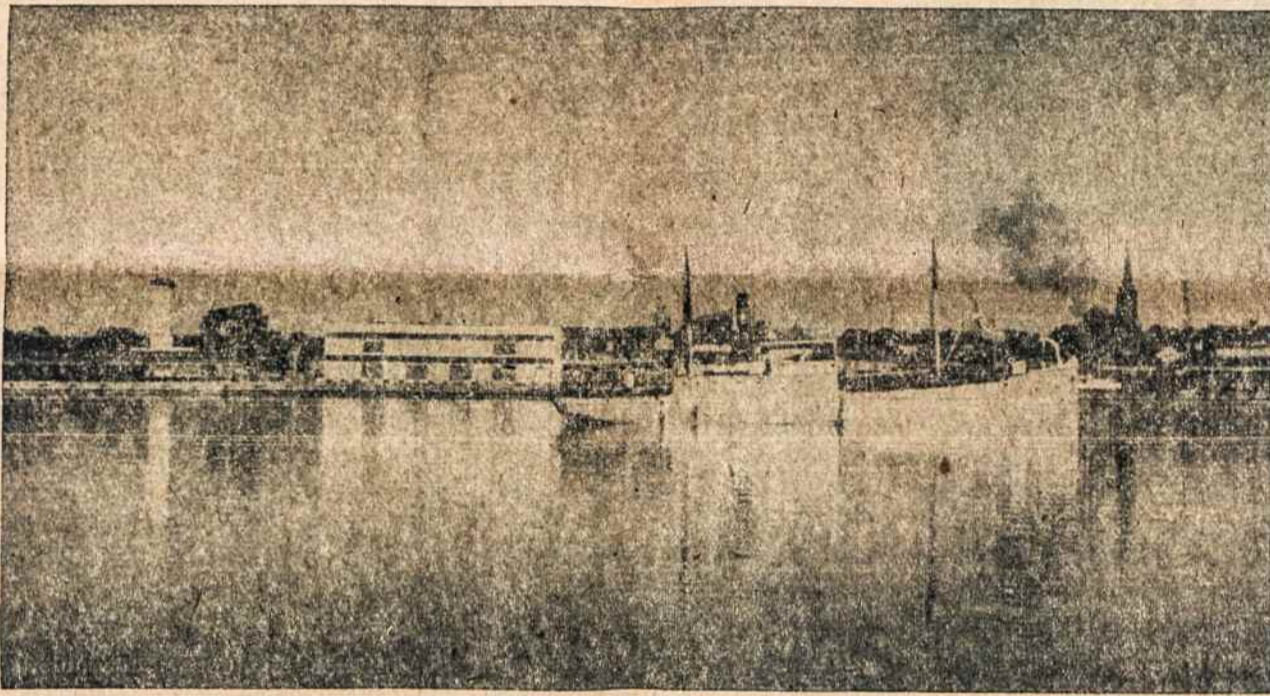
Prieš karą nuo 100 ha pieno būdavo 66,000 litrų, dabar pagal lenkų davinius 22,000 litrų, o sovietinėje dalyje dar mažiau.

Siaurinėje Rytprūsijų dalyje iš buvusių privačių ūkių padaryti kolchozai ir sovchozai. Lenkų valdomoje srityje 2956 kolchozai buvo panaikinti.

Dabar lenkų valdomoje srityje 37% dirbamos žemės yra sovchozų žinioje, 63% atsidūrė privačiose rankose. Daugumas naujų ūkininkų turi po 5—10 ha.

Tiek pietuose, tiek ir šiaurinėje dalyje ištisi plotai dirvuojuja, nedirbami.

(Nukelta į 5 pusl.)

KLAIPEDA.

Nuotr. V. Augustino.

APIE UPELIUS

ALB. BARANAUSKAS

2.

Kai po valandos, spėjus iš naujo įkaisti ir atsigerti dulkių, vėl susitiksite su upeliu, greičiausia, tuo pačiu, lenktyniaujančiu su jumis, teks kiek nusivilti — netik jums, bet ir arkliams. Vietoje brastos, rasi te tiltą. Pavasarį ir rudenį tai didelis patogumas, tačiau dabar kaitroje čia jau nebesustosite atsivėsinti, ne pasigirdyti. Ant tilto niekas nestoviniuoja; priešingai, lyg ieškant atpildo už nesandčius, vien brastos teikiama patogumas, stengiamasi juo perlėkti taip, kad sudundėtų tikra perkūnija, net kur nors už kilometro prakaituotą šienpiūvį ar rugių kirėtį pakelsi ir dangų susirūpinusią akį, kitą primerkęs nuo saulės, baimindamiesi, be neatlenka debes.

Juo geresnis tiltas, juo garsiau ir darniau jis sudundės po ratais. Pušinės lentos, idžiovinčios iki suskeldėjimo, su karštu oru mikroskopinėse gyslelėse, iš kurių saulė senai išvarė sakus, užgroja švelniai ir skambiai, kaip garsiųjų meist-

rų darbo smuikas. Geležiniai tūrėklų vamzdžiai sustiprina lygų medžio virpėjimą ir, nelyginant antenos, oro bangomis paskleidžia į visas puses. Apačioje — rezonacijos kamera su mirgančiais vandenį atspindžiais, uždaryta karklų ir alksnelių, tepaliekančių dvi angas priešpriešais garsui išeiti. Tik tai vieną ar du kartus ilgesnėje kelionėje tiltas jus storžieviškai apgaus — iš pažiūros nieko netruksta, tačiau, nors ir kaip išlėkėjęs, persirsite tik su nedarniu ratlankių tarškesiu, lyg akmenimis grįstoje patvartėje. Išlipęs iš vežimo ir persisvėręs per tūrėklus, pamatysite pilką betoną masę su įleistais vandeniu pratekėti dviem ar trimis siaurais atdonais, neteikiančiais jokio atsakombio. Visa laimė, kad tokių kerėplų užtiksite retai; juos už nedidelę kainą statydavo keliaują šulinį gręžėjai, įkalbėdami viršaičiams, kad šie tiltai amžini. Paskui, žiūrėk, pavasarį ledams, o rudenį žargams ir lapams užkimšus anagas, kylanti srovė leisdavosi

skersai kelio, ji taip išgrauzdama, kad reikėdavo uždaryti ilgesniam laikui ir makaluoti kur nors per arimus braston.

Naktimis po senais tiltais, sako, vaidendavosi. Pavyzdžiui, iš po vadinamo Roptilčio iškišta ranka vėlai iš miesto grįžtančius prašydavo lanktųjų pyrago. Dieną po jais beveik visada galima užtikti pulkus besimaudančių ančių ir žasų, kurios gagenimu ir kvarkšėjimu atsiliepa į ratų trenksmą virš savo galvos. Kartais jus išgaudins bausis maurojimas, aidinčių sienų padidintais iki staugimo — tai zyliojanti karvė čia pasislėpė nuo vapsvų. O dažnai, jei aplinkui gyvena žmonės, keleių tyčiomis pabaugins įsibridę vaikėzai, suspiegdami tokiais balsais, kad net aptingę arkliai dar gerą kelio galą po to bėgs visai smagia ristele.

Už tilto kelias sukasi ir gerą valandą eina upelio krantu, o saulė kaitina, net nebėra kuo atsikvėpti. Siurkštūs alksnių lapai su iššokusiomis gyslomis atvirščioje pusėje, jau ir šiaip neįdomūs pažiūrėti, nors labai tinkami prie žaidų, dabar karo visai suglebę, susisukę vamzdeliais nuo alpinančios kaitros. Tačiau apsižvalges dauboje, užmiršite karštį tvankumą ir uodus: barkūnais ir laukiniais dobiliukais aptekusios sienos abiejose pusėse kyla tiesiog į dangų, tepalikdamos

mėlyną juostą virš galvų, kur, kaip varinė sagtis, žėri saulė. Visose pusėse aidas kartoja jusų peržiūvusio vežimėlio girgždesį.

Ant vieno kranto aukštai, kaip ant bažnyčios stogo, stovi geltoni rugiai, tarytum iš tolo primasinti jusų pravažiavimo ir subėgę artyn pasižiūrėti, kas ten kelia tokį trukšmą. Kitu krantu, nelyginant paskliudusi, tvirtovės sienas atakuojanti kariuomenė, laipioja putinai. Matyt, ten juos traukia gaivinanti šaltinėlio versmė. Stai, per krūmus molyje vingiuoja šlapia vaga, o už poros žingsnių po žolėmis upelį tiktai kraštas šiaudinio stogo, tačiau ne gyvenamoji troba, kadangi be kamino. Per daubą iš ten į upelį pramintas takas. O už vingio kelias netikėtai įsidrašina, metasi šalin nuo upelio ir pradeda atkakliai, naga is ir dantimis, kabintis į skardį.

Dauba kiek prakasta, kelias lietaus paplautas, prasigrauzęs, kaip tuneliu, tarp stačių krantų, užstojančių saulę. Vadijų trūkterėjimu paraginusi įsitempusius, pradedančius putoti arklius, kylant tiesiog į baltą, šviesų debesį siauro tunelio gale; dar, rodos, keletas žingsnių, ir jusų ratai nugrims,

kaip į patalus, debesio liūlynuose... Tačiau užsiritus ant slenkščio, prieš akis išsiplečia lyguma su beržynais, durpynais ir lanka. Netikėdamas net atsigrįšite atgal, kur iš po žemės kyšo alksnių viršūnių smaigaliai. Po tokio sunkaus ir jaudinančio kopimo į padangę, atsidūrėte ne debesiuose, o lėkštame lankos dugne! Tai tau ir dauba...

Bet palaukite, palaukite! Medžių viršūnės, lyg iš nuobodumo žaizdomos slėpnyčių, vėl artinasi šion pusėn. Pakelėje iškyla tanki virpančių drebuliųjų siena; vienu, metę akį pro jų tarpą, staiga krūptelėsite — žemai dauboje visur tviska vanduo, iš kraštų apaugęs melda is ir žalsvomis maurų kasomis. Lygiame, vos mirgančiame paviršiuje plūduriuoja balti taškai, vienas po kito nerdami gilumon ir vėl išplaukdami jau kitoje vietoje; ausis pasiekęs tolimas gagenimas. Iš apačios vos jaučiama traukia vėsus, drėgnas vėjelis. Priekyje iš tankiai suaugusių jovarų, kur kyšo miltų dulkmis apneštas ramus ūžesys, lyg vasaros vidudienį pakilusio spiečiaus dūzgis.

Kelias leidžiasi pašlaitėn; dauba ir tvenkinį vėl užstoja sutankėjusios drebulės. Pakalnėje įvažiuojate į plačią, tuščią aikštę, kaip miestelio prekyvietę šokiomis dienomis,

kurios pakrastyje po medžiais stovi du maišų prikrauti vežimai, o už balzganų jovarų riosgo dulkėta siena su iki galo atlapomus durimis. Iš juodos angos sklinda toks dundėjimas, kad du seni ūkininkai ant slenkščio rėkia vienas kitam visa gerkle, lyg bardamiesi. Jus pamatę, jie nutyla, įsideda burnon pypkes, kuriomis prieš tai mosavo, ir seka akimis. Ištikię, kad nestusoties, ūkininkai vėl pradeda šūkauti tarp savęs.

Už malūno, kur upelio krantas lygus ir plikas, akis privers nesmagiai sumirkčioti blizgą krintančio vandens pusras, o ausis apkurtins trenksmas ir šniokštimas. Užtvanka mūrinė, su lieptu viršuje, kurio tūrėklai tokie pat miltuoti, kaip ir visas malūnas. Antrame krante prie vandens prieina sodo tvora, apaugusi slyvaitėmis, pro kurias raudonojoja čerpių stogas. Tai malūnininko namai. Putotas, sraunus, iki pat krantų sklindąs upelis greitai nešdinasi į lankas, dingdamas žalioge plytybėje, kur jo srovė nepaženkina nė medžiai, nė krūmai. Tik iš blyksterėjimų saulėje atseksite kryptį ir surdypynus. O sustabdžius malūną, vaga per pusvalandį taip nuseks, kad ten, kur dabar sukasi putos, iš rugienų atlektų skūdingai pasimaudyti žvirbliai.

Pakeliui pas paupio gyven-

tojus užtiksite ir daugiau užtvankų, tik nepalyginti mažesnių, negu malūno, ir įrengtų kitokiu tikslu. Tai tvenkinėliai galvijams girdyti per vasaros saurus, tačiau dažniausiai čia tematysi žasiukus ir ančiukus, kurie kaitrioms dienomis visai nesikrausto krantan. Dėl to užtvankos žagarai apnešti plunksnomis, o drumstame vandens paviršiuje plūduriuoja jauniklių padaigai, bangų plakami prie kranto. Ilgainiui šitoks paukščių išplurzintas tvenkinėlis, nusekusiai srovei beveik neįnešant šviežio vandens, saulės kaitinamas, pradeda nemaloniai dvokti. Krūmuose išveisia spiečiai uodu, kurie, vos sulaukę vakaro, traukia kieman varginti gyventojų, o naktį išiskverbia trobon per smulkiausias plyšelius. Užėjus lietuvių, mūsų kalvotoje, į Vizainio aukštumas atsiremiančioje aplynkėje visuomet staigiai pakeliančiam upelių vandens lygį, ūkininkas atidaro užtvanką ir leidžia srovei gerai išplauti visą tvenkinį. Po to jis prisipildo skaldras vandens, o dugne vėl geltuonoja žvirgždai ir smėlis.

Per užtvanką, nors nuolat ardama, tačiau nuo drėgmės per porą dienų nusilpaujančią ir pradedančią leisti ūgius, visada čirškia krioklelis, iš tolo linksmai sveikinas atvažiuojantį svečią ar grįžtantį iš kelionės šeiminką.

(Bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

Mykolui Biržiškai 75 metai

Prie Ramiojo vandenyno pakrančių nublokštas Mykolas Biržiška rugpiūčio 24 sulaukė 75 metus. Po daugelį metų, tragiškų pergyvenimų, jis nepalūžo ir dabar triūsia, tyrinėdamas mūsų praeitį, rašydamas. Jis vienas iš likusių trijų gyvų nepriklausomybės akto signatarų, senosios literatūros tyrinėtojas, profesorius, Kauno ir Vilniaus universiteto rektorius, visuomenininkas, publicistas.

Gimęs 1882 m. rugpiūčio 24 Vieksniuose, augo ir brenė žemaitiškai lenkiškoje bajoriškoje kultūroje ir tik 1900 metais apsisprendė kaip lietuvis. Nuo tada jis įsijungė į veiklą už lietuvių tautos gavinimą, formavimą, jos kultūros kėlimą, vedimą į nepriklausomybę.

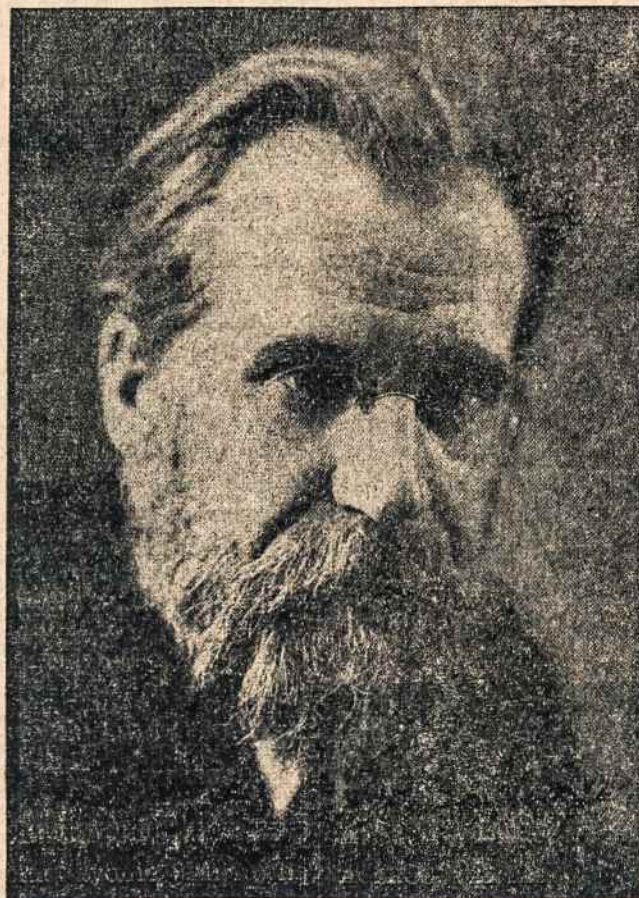
Baigęs Maskvos universitete 1907 m., apsigyveno Vilniuje ir sutapo su tautiniu judėjimu. Čia dirbo įvairiose laikraščių redakcijose ir daug rašė ne tik lietuviškoje, bet ir lenkiškoje, rusiškoje spaudoje. Taip lietuviškus klausimus perkėlė į svetimųjų spaudą, polemizavo, supažindino su lietuvių senąja literatūra. Jis dirba „Mokslo Draugijoje“, buvo Lietuvos Tarybos narys ir pasirašė Nepriklausomybės aktą, vėliau vadovavo švietimo ministerijai, rūpinosi lietuviškų mokyklų steigimu rengė joms įvairius vadovėlius, pats mokytojavo Vilniuje.

je lietuvių gimnazijoje ir jai vadovavo.

Kai Vilnių užėmė bolševikai, o vėliau lenkai, jis nepasitraukė iš jo. Atstovavo Lietuvos vyriausybei, gynė gyventojų reikalus ir toliau mokytojavo lietuviškoje gimnazijoje, leido įvairius laikraščius, kuriuos lenkai uždarinėjo. Pagaliau lenkai jį baudė kalėjimu ir galų gale 1922 ištrėmė iš Vilniaus. Grįžęs į Kauną, tuoj įsijungė į uni-

versitetą, kur dėstė senąją literatūrą, keletą kartų buvo išrinktas humanitarinių mokslų dekanu, vienu metu rektoriuo Kauno universitete. Prijungus Vilnių, vėl grįžo ir ten rektoriuo iki 1944 m. Atsидūręs tremtyje, profesoriavo Pinnebergo Baltijos universitete ir 1949 m. atvyko į Ameriką.

Šalia tiesioginio darbo universitete, rado laiko aktyviai dalyvauti ir visuomeniniame

PROF. MYKOLAS BIRŽIŠKA.

A. VIENUOLIS PAS VYSKUPĄ BARANAUSKĄ

A. Vienuolis — Žukauskas buvo vyskupo Antano Baranausko giminė — jo motinos tėvo brolis.

1899 jis Liepojos gimnazijoje liko ketvirtoje klasėje antiems metams. Vyskupas, leidęs A. Vienuolį į mokslius, tuoj liepė gimnazistą atsisųti į Seinus. Tėvai išrengė pamokę, kur ir kaip sveikintis, kaip įtikti vyskupui, kad šis nesibartų dėl jo blogo mokslo.

Į tuos Seinus Žukauskas nuvažiavo labai vargingai dilizininiais, traukiniais ir vežimais trankėsi kelias dienas, kol iš Anykščių pasiekė garsųjį dainių — vyskupą. Pirmasis susitikimas su vyskupu buvo dramatiškas. Vyskupas rūstavo dėl jo blogo mokslo. Bet kai gimnazistas atsiprašė, pabučiavo žiedą, susigraudino senelis vyskupas.

Savo rūmuose laikė tarną anykštėną ir savo brolių. Taisai tarnas buvo 1863 metų sukilimo dalyvis, pasisavinęs svetimą pasą ir slapta nuo pat sukilimo, tarnavęs Antanui Baranauskui.

Vyskupas turėjo savo nusistojusią tvarką. Kasdien važiuodavo į mišką pasivažinėti, pasiimdavo ir jaunąjį gimnazistą. Dažniausiai kalbėdavo lenkiškai, o kai paliūdavo savo Anykščius — tik lietuviškai. Teiravosi apie Anykščių žmones, bičiulius. Toliau savo atsiminimuose A. Vienuolis šitaip pasakoja:

„Kitąsyk paklausdavo apie Puntuko akmenį, Marėlupį, Sventuosius ažuolus, ar jie dar tebežaliuoja. Vakarais mane ir savo brolių Juozapą pasikviesdavo pas save į viršų jo naujai sudėtų šv. giesmių giedoti. Aš turėjau menką balsą, nekoki ir senelis Juozapas, bet vyskupas ir tokiu neturėjo. Giedodavome pritariami fisharmonijos, ku-

rią maigydamas pats vyskupas. Už vis geriau sekdavosi mums senos dainos ir giesmės, paties vyskupo parašytos, kaip tai: „Sudie, Lietuva,“ „Anykščių šilelis“, ir dainos iš jo kelionės Peterburgan... Ir aš ir senelis Juozapas mokėjome jas atmintinai, nes tas jojo dainas nuolat dainuodavo mano motina, mano senelis vyskupo brolis Jonas. Madoje jos buvo ir visoje Anykščių padangėje. Mokėjo jas ir vyskupo liokajus Juozapas. Kai turėdavo laiko, ir jis atėdavo į viršų ir padėdavo mums giedoti. Ypač mums sekdavosi „Sudie, Lietuva“. Vyskupas giedojo ją ekstazėje: prisimerkęs, pakreipęs galvą ir visa savo siela ir ęsybe siekdamas į nepasiekiamas aukštybes. O kai pridedavome prie žodžių: „kažin ar grįšiu, gal ten supūsiu,“ regėdavosi, kad ir pati fisharmonija pradėdavo verkti žmogaus balso tembru ir kuten-davo mums širdis. Baigė vieną giesmę, ne tuoj pradėdavome kita: vyskupas dar pavargonuodavo, pagraudindavo ir, nieko mums nepasakęs, pradėdavo naują. Dėdė ir aš tuojau pagriebdavome fisharmonijos akordą ir, lyg susitarę, užtraukdavome naują. Baigdavome visuomet ta pačia šv. giesme:

Miliausioji Pana mano, Karaliene dangaus, Atsiveizėk ir ant manęs negodno žmogaus, Neduok visiškai pražūti, bet vesk mane iš to smutko, Svecniausia Pana... Šitą giesmę vyskupas su savo broliais giedodavę dar piemenaudami, kai Eglikalnio pagrioviuose ieškodavę arklių.

Atsiveikindavo vyskupas su mumis labai maloniai ir nuosirdžiai: aš ir senelis Juozapas bučiuodavome jam ranką,

jis savo lūpomis palytėdavo mūsų viršugalvius ir nakčiai peržegno-davo. Pabučiuodavo į galvą jis ir savo liokajų Juozapą. Aš ne tuoj eidavau gulti: dažnai nusileisdavau apačion, į liokajaus Juozapo kambarį. Jo kambarį buvo jauku ir patogų: ant sienų kabėjo Micekvičiaus, Kosčiuskos, lenkų generolų ir kunigų atvaizdai ir misijų reginiai. („Zidinyys, 1938 m., 748)

Toliau A. Vienuolis savo prisiminimuose pasakoja gū-džią liokajaus istoriją, kaip jis mylėjo jo tetulę, vaizduodavo vyskupo darbus ir atsiminimą su savo dėde. Vyskupas liepė jam nerodyti neapykantos tiem lietuviams, kurie kalba lenkų kalba.

gyvenime, pirminkavo Vilniui Vaduoti Sajungai, uoliai bendradarbiavo spaudoje, enciklopedijoje.

Nemaža triūsio ir laiko jis skyrė lietuvių literatūros tyrinėjimams. Nors buvo baigęs teisę, bet studijų metu klausęs istorijos ir literatūros pasakaitų, labiau pamėgęs literatūrą nei teisę, jis vėliau ir atsidėjo tik senosios lietuvių literatūros tyrinėjimams. Pirmiausia grįžo į žemaičių bajorų kultūrą, kuri buvo jam taip artima, ir iš jos iškėlė daug gražių smulkmenų, išryškino ano meto idėjas. Čia atsirado didesnės studijos apie Klementą, Vilniaus universiteto romantinę literatūrą, Daukantą, Baranauską, Donelaitį. Tai buvo daugiau

vadovėliai, pritaikyti mokykloms, ir juos ilgus laikus vartojo gimnazijose. Domėjosi jis ir tautosaka ir parengė jos vadovėlį. Paskelbė visa eilę senovės raštų, kurie bus gera medžiaga tolimesniems tyrinėjimams.

Jubiliasas M. Biržiška yra parašęs šiuos stambesnius veikalus: Rinkiniai mūsų senovės raštai (1927), Vilniaus Golgota (1930), Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos, I-II (1931-1938), Anuo metu Vieksniuose ir šiauliuose (1938), Vilniaus universitetas 1940-1941 (1948), Lietuvių Tautos keičias, I-II (1952-1953). Vilniaus klausimu yra parašęs pluoštą populiarių knygelių.

J. Gintila praeito amžiaus keistuolis

JIS TUREJO ANO METO DIDŽIAUSIĄ BIBLIOTEKĄ, SIEKĖ ATKAKLIAI VALDŽIOS IR BLAŠKĖSI

PAULIUS JURKUS

Dar būdamas gimnazistu, pradėjau rinkti senąsias knygas. Rankiojau jas iš paliepių, nudulkėjusių lentynų, traukiau iš senųjų skrynių. Žmonėse dar buvo nemaža retų ir brangių praeito amžiaus knygų, kurias jie mažai vertino.

Kartą man tolimesnis kaimynas atnešė kažkokį filofloginį veikalą, bene lotynų kalbos gramatiką ar Cesario komentarų. Sena tamsiuose viršeliuose, nurudėjusi knyga. Imušta ir senų metų data.

Viršelio antroje pusėje buvo priklijuotas lapelis su prašu „Ex Libris Gintilo“. Ši pavardė anuomet man dar nieko nereiškė. Bet kartą, griezdamas senosios žemaičių Kalvarijos dominikonų bibliotekos likučius, surandu didžiulius, vos pakeliamus tomus. Kažkokie šv. Rašto komentarai. Jų viršelyje buvo tas pats „Ex Libris“. Aha, būta kažkada žmogaus, kuris turėjo savo biblioteką. Ir kas jis toks?

Greitai jis pradėjo aiškėti. Alsėdžių bažnyčios šventoriuje,

kur taikiai šiurena senos liepos, stūksa akmeninis kryžius. Ten kartą prof. Pr. Dovydaitis mums, gimnazistams, pradėjo aiškinti, kad čia palaidotas kun. Jonas Gintila, vienas iš didžiausių praeito amžiaus knygų mėgėjų, savo namuose turėjęs milžinišką biblioteką. Kai ją reikėjo parvežti iš Petrapiilio į Žemaičius, šisai knygų mėgėjas net atskirą laivą pasisamėdęs. Knygas atplukdęs iki Liepojos, o paskui vežimais girgždinęs į Alsėdžius.

Taip Alsėdžiai, mažas Žemaičių miestelis, buvo garsus ne tik savo vyskupų dvaru, bet ir ta biblioteka, kur tūkstančių tūkstančiai tomų buvo sutelkti po vienu stogu. Tačiau veltui dabar ten ieškoti tų pastatų, kur glaudėsi tas žemaičių pasididžiavimas — biblioteka. Jos seniai nebėra. Kai mirė jos kūrėjas, iširo ir išsklido po žmonės jo sutelktos knygos.

Vėliau universitete, studijuodamas 19 amžiaus epochą ir vyskupo Valančiaus veiklą, sutikau vėl Gintilos pavardę. Iš senų raštų iškilo jis toks keistas, toks neįprastas. Jis ramstėsi rusų galybe, atkakliai siekė žemaičių vyskupų sosto, buvo prisikasęs iki vyskupijos valdytojo, bet mitros neuždėjo. Mokėsi net hebrajų kalbos, savo namuose laikė rabiną ar žydą, rašė katalikų katekizmus, norėjo apaštalausti tarp žydų, bet ir šio triūsio neliko nei ženklo.

Siemet rugpiūčio 6 (senuju kalendoriumi liepos 25) suėjo 100 metų, kaip šis triukšmingas vyras mirė Alsėdžiuose.

Tat įdomu nusūsti senovės dulkes nuo visų bibliotekų, nuo visų žemiškų troškimų, ir pažvelgti į aną asmenį, kuris reikė savo laiko blaškydamasi. Gimęs dar senojoje Lietuvoje, norėjo prisitaikyti prie okupantų, per juos siekė ištvirtinti bažnytinėje valdžioje. Troško būti populiarius savo tautoje, bet iškilus į žemaičių vyskupus Valančiumi, jis pats pamatė, kaip naują ganytoją pamilo tauta, o jį pamiršo. Nešė jį gyvenimo sukūria, kol senatvė užpūtė vi-

LEONARDAS ANDRIEKUS

PABUČIAVIMAS

Tarp daugelio malonių
Yra mieliausias tavo pabučiavimas —
Bučiuoji, Viešpatie, girias,
Bučiuoji kelius ir marias
Liepsningom savo lūpom —
Saulėlydžių ugnim.

Jie, tavo pabučiuoti,
Užmigs giliai nakties ramybėje,
Tik mano siela, paliesta
Šitos ugnies, degs, kaip žaizda
Liepsningam tavo kūne
Prisikėlimo ryta.

PASLAPTYS

Iš kur tos naktys tokios šviesios —
Gali skaityt žvaigždes lengvai,
Gali išbūt, rankas ištiesęs,
Maldoj lig ryto po klevais.

Ir darosi pačiam neaišku,
Už ką tokiom naktim meldies.
Tiek paslapčių dangus apreiskia —
Nesuvaldai širdies...

Tiek paslapčių dangus atvėrė,
O tereikėjo tik vienos —
Ją žino mano dirvų svėrės,
Griežlė, paklydusi linuos.

Ją žino klevas, bet nesako —
Tos paslapties jis nesakys...
Vėl išmeigiau į Paukščių taką
Nušvitusias akis.

sus troškimus ir nusegė visus gautus ordinus. Tada beliko tik kapas Alsėdžių šventoriuje...

Telšių plunksna

Jonas Krizostomas Gintila, (pats dažnai rašėsi Gintilauskas) gimė 1788 lapkričio 14 Gelindėnuose, prie Telšių. Mokytis važiavo pas Kalvarijos dominikonus (čia vėliau mokėsi Daukantas ir Valančius). Dar porą klasių pridūrė Telšiuose. Taip su keturiom klasėm jis pasidarė Telšių teismo valdininkėliu. Vedžiojo žąsies plunksna teismo raštinėje ir atrodė švitrus, paslaugus jaunuolis. Bet ką galėjo pasiūlyti Telšiai? Prie aukštosios bajorijos negalėjo prilitpti, nes jo kišenės buvo per plonos. Pagaliau, anam aristokratiškos amžiuje vargiai ir jo kilmės dokumentai bei herbai buvo tvirti.

Laimė vilniuje

Taip Gintila paliko Telšius ir iškeliavo į Vilnių laimės ieškoti. Tačiau ir čia ne ką nuveikė: visur reikėjo pinigų, mokslo, pečių. Apsisprendė stoti į kunigų seminariją. Į kunigus išventintas 1812 metais Vilniuje, kada per miestą buvo nužygiavusi Nepolono armija. Kurį laiką dirbo Baldgudijoje, vienam vienuolyne mokydamas teologijos, paskui kurį laiką buvo vikaru Liucine. Tačiau ir šios vietos buvo tolimos provincijos, bet perspektyvos. 1815 jis vėl atsisiranda Vilniuje. Čia dar studijuoja, padaro net doktoratą. Mokėdamas nusilenkti ten, kur reikia, įsiterpė net profesūron. Tačiau kažkur susikryžiuavo ambicijos, ir jis buvo iš universiteto atleistas. Atleidžiant dar davė jam ir priedų — pakėlė į žemaičių kapitulos kanaaninkus.

Žemaičių medžiotojas

Taip jis paliko gyvą Vilnių ir persikėlė į Varnius, pas vyskupą Juozapą Giedraitį. Šisai buvo garsus humanistas, pasisavinęs daugel šviečiamosios amžiaus idėjų, tad ir davė laisvę jaunam kanaaninkui. Gintila šaudė varnas katedros šventoriuje, medžiojo, važinėjo per bajoriją ir rengėsi dirvą ateičiai. Mokėjo jis veikti savo aplinkumą, kol jį išrinko žemaičių vyskupijos atstovu kolegijai, kuri buvo Petrapiilyje. Taip jis 1828 metais išdundėjo karietom į Rusijos imperijos sostinę.

(bus daugiau)

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Paskyrė premiją.** Vinco Krėvės vardo literatūrinės premijos jury komisija, kurią sudarė pirm. H. Nagys ir nariai B. Pūkelevičiūtė, B. Ciplijauskaitė, J. Kardelis ir K. Veselka, susirinkusi posėdžio Montrealyje 1957 rugsėjo 4 ir apsvarsčiusi 1955-56 išleistus bet dar nepremijuotus lietuvių grožinės literatūros kūrinius, nutarė trimis balsais prieš du antrąją Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją 500 dol. skirti Jonui Mekui už jo „Semeniškių idilės“. Premijos įteikimo iškilmės bus rugsėjo 21 Montrealyje.

● **St. Būdavys** baigia ruošti naują apysaką. Numato išleisti kitais metais, kada rašytojas švęs 50 metų amžiaus sukaktį.

● **E. Kepalaitė**, išraiškos meno šokėja, iš Australijos persikėlė gyventi į Kanadą.

● **Okupuotoje Lietuvoje** paskirtos 1957 premijos už žymesnius lietuvių literatūros kūrinius: Juozui Baltušui — Juzėnui už jo romaną „Parduotos vasaros“ 25,000 rublių;

Eduardui Mieželaičiui už poemą „Rojiška poema“ 25,000 rb., Juozui Grušui už tragediją „Herkulus Mantas“ 15,000 rb., Justinui Marcinkevičiui už poemą „20-ta spalio“ — 15,000 rb. Meno srityje: Vytautui Klovai už operą „Pilėnai“ 25,000 rb., Juozui Padleciui Indrai už baladę „Audronė“ — 15,000 rb., Vytautui Jurkūniui už iliustracijas Donelaičio „Metuose“ — 15,000 rb. Valskybės dramos teatro režisorei skirti Jonui Mekui už jo „Semeniškių idilės“. Premijos įteikimo iškilmės bus rugsėjo 21 Montrealyje.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Irena Joerg — TAIKA ATEINA I SLĖNĮ, romanai, išleido Nidos knygos klubas Londone, 138 psl., kaina nepažymėta.

● **VALGIŲ GAMINIMAS.** Rašo namų ūkio agronomės: E. Drąstienė, O. Radaitienė, E. Starckienė ir A. Šližienė. 545 psl. 18 psl. iliustracijų. Išleido J. Karvelis Chicagoje 1957.

AUSROS VARTAI.

„Radvilo Perkūno“ operos dekoracijos. Piešta dail. M. Dobužinskis

Bendruomenės Tarybos suvažiavimas Chicagoje

Amerikos LB III sesija 31 d. tuoj po 10 val. Morrisono viešbuty atidarė Tarybos prezidiumo pirm. J. Šlepety. Žodžių sveikinimo Vliko ir Lietuvos Sąjungos vardu R. Skipitis, Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, šeiminkas LB Chicago apyg. valdybos pirm. J. Bajerčius, Kanados LB Krašto Valdybos atstovas vicepirm. dr. J. Songaila, profesorių draugijos pirm. M. Kriškėičiūnas, Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelių vardu A. Gulbinas, Mažosios Lietuvos lietuvių vardu kun. J. Pauperas, kūrėjų savanorių vardu pirm. gen. M. Rėklaitis, Ramovės Sąjungos vardu pirm. Dirkis, (vėliau į posėdžius atsilankė) V. to pirm. L. Šimutis, vysk. A. Brizgys, raštu sveikinimus atsiuntė Lietuvos pasiuntinio pareigas einas J. Kajeckas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas, Alto Chicago skyriaus pirm. ir Tautinės Sąjungos atstovas T. Blinstrubas, Čiurlionio ansamblio meno vadovas muz. Alf. Mikulskis ir kt.

Sesijos posėdžiuose

DALYVAVO

šie Tarybos nariai: dr. J. Bajerčius, St. Barzdukas, A. Bendorius, J. Bolevy-Bolevičius, P. Gaučys, dr. J. Girnius, kun. dr. A. Juška, J. Kapočius, prof. St. Kolupaila, Alf. Mikulskis, K. Musteikis, M. Rėklaitis, R. Skipitis, J. Šlepety, (su pertraukomis) prel. Ig. Albavičius, prel. J. Balkūnas, dr. Alg. Nasvytis, A. Rudis, kun. B. Sugintas, kan. V. Zakaraukas, neatvyko dr. M. Gimbutienė, kun. St. Yla (išvykęs į Europą), prel. Pr. Juras, dr. V. Maciūnas, dr. J. Puzinas, J. Stukas ir J. Zilevičius. Posėdžių metu lankėsi ir jų eiga domėjosi taip pat nemažas būrys svečių, kaikurie atvykę net iš toliau.

PRANESIMAI

Pranešimus padarė Tarybos pirm. J. Šlepety, CV nariai pirm. St. Barzdukas, vicepirm. dr. Alg. Nasvytis, švietimo reikalais Ig. Malėnas, kult. reikalais Alf. Mikulskis, išd. J. Staniškis. Taip pat pranešimus padarė ir kitų LB institucijų reprezentantai: PLB organizacinio komiteto pirm. prel. J. Balkūnas apie pasaulio lietuvių Bendruomenės seimo organizavimo pastangas ir eiga, Amerikos LB Kultūros Fondo pirm. J. Kreivėnas apie šio fondo užsimojimus bei darbus, Amerikos LB finansų komisijos pirm. W. M. Chase (raštu) apie šios komisijos sumanymus bei Tautos Fondo pasų bei ženklelių platinimo rezultatus.

Iš pranešimų aiškėjo Amerikos LB pastangos, atliktieji darbai, bet kartu ir tie trūkumai, kurių neįstengiama pašalinti, tie sunkumai, su kuriais LB susiduria. Bendruomenės vardu įvykdyti tokie užsimojimai kaip JAV ir Kanados lietuvių kultūros kongreso, JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventės, visuotinės dailės meno parodos suorganizavimas, Bendruomenės moraliai ir materialiai parėmė pirmosios JAV ir Kanados lietuvių

DALYVAVO DAUG NARIŲ IR SVEČIŲ. — SVARBŪS CENTRINIŲ ORGANŲ IR KITI PRANESIMAI. — KRITIKAS ZVILGSNIS Į LIETUVIŲ BENDRUOM. GYVENIMĄ IR DARBĄ. — DAUG REIKŠMINGŲ NUTARIMŲ. — SU PASIRYZIMU IR VILTIMI Į ATEITĮ!

S. MESKYS

dainų šventės surengimą, jaunimo kongreso sušaukimą, Bendruomenės kitais metais eina į PLB seimą, imasi iniciatyvos organizuoti keletą mokyklinio jaunimo rajoninių švenčių, pradėti pasitarimai antrosios dainų šventės rengimo reikalu, bet kartu LB labai jaučia aktyviai dirbančiųjų stoka ir finansinius sunkumus. Prie kai kurių pranešimų vėliau stabtelėjant atskirai, čia tenka prisiminti.

AMERIKOS LB FINANSINĖS PADĖTIES VAIZDA

Iš išd. J. Staniškio Tarybai pateikto pranešimo matyti, kad CV per devesis savo veiklos metus turėjo vos 5,219.80 dol. pajamų. Apygardos ir apylinkės centrui priklausiančią tautinio solidarumo įnašų dalį siūnčia labai nerangiai, pvz. už 1955 metus teatsiuntė 13 apylinkių, už 1956 metus — 21 apylinkė. Iš viso sarašuose turint 66 apylinkes, kyla rūpestio kelią klausimas: tai kurgi yra kitos LB apylinkės? O CV turėtų kur pinigų dėti. Pvz. pereinamas metais žurnalo „Lituanus“ leidimui paremti davė 1000.00 dol., Kultūros Fondui atidavė 1000.00 dol., Vasario 16 gimnazijai persiuntė 462.00 dol. ir t.t. Palyginti su organizaciniais reikalais išleidžiamomis sumomis (pvz. kelionėms 76.36 dol., raštinei ir paštui 290.24 dol., už nupirktas nario knygeles ir mokestinius ženklelius 544.50 dol. ir kt.), kultūriniais reikalais atiduodama žymiai daugiau. CV duotų keleriopai daugiau, jei tik pati turėtų. Todėl ypač čia buvo pabrėžtas tautinio solidarumo įnašų rinkimo sugyvinimas. Ateinantiems metams yra priimtas samatos projektas su 6,800.00 dol. pajamomis. Iš tikrųjų būtų gėda, jei Amerikos LB tokios samatos nepajėgtų įvykdyti!

GELEŽINIS LB FONDAS

Rūpinantis LB lėšų telkimu, Tarybos posėdžiuose buvo svarstomas Geležinio LB Fondo steigimo sumanymas. Tai jau sena idėja, tik vėl iš naujo pajudinta. Referentas CV vicepirm. dr. Alg. Nasvytis nubrėžė pagrindines tokio fondo gaires:

Fondo lėšas sudarytų amžinųjų LB narių įnašai (jie dėtų po 100.00 dol.), testamentiniai palikimai, aukos ir kt. pajamos. Bet pagrindinės sumos būtų neliečiamos, o CV naudotųsi tik nuošimčiais. Fondą valdytų pati Amerikos LB Taryba — ji skirtų fondo globėjus (trustee). Referento nuomone, šitokia fondo idėja mūsų visuomenėje rastų gyvo pritarimo ir kartu sudarytų materialinę paramą bei atramą Amerikos LB tikslams ir uždavinijams vykdyti.

Taryba fondo idėjai iš principo pritarė, bet jos vykdymo galimybes tirti pavedė naujai prie Tarybos sudarytai finan-

sų komisijai (jos pirmininku išrinktas LE leidėjas Tarybos narys J. Kapočius.)

KRITIKAS ZVILGSNIS Į LB

Šiam reikalui Tarybos sesijoje buvo skiriami du prenešimai. Dr. J. Girniaus buvo pateiktas kritiškas, bet ir konstruktyvus padėties įvertinimas su išvadom ateičiai. To negalima buvo pasakyti apie antrąjį pranešimą — A. Bendoriaus. Galima buvo sutikti su pranešėjo tvirtinimu, kad LB yra krizės padėtyje, kad reikiama optimizmas nebeturi realaus pagrindo ir t.t., bet kai sakoma, kad pats darbas dirbamas be plano ir ne iš to galo, tai kartu reikia ir savo planą duoti ir pavyzdžiu parodyti, kaip reikia LB organizatorių ieškoti ir juos į darbą įtraukti. Po pranešėjo kaltinimų Centro Valdybai, ši išteikė savo atsistatydinimo raštą, bet susidariusi Valdybos krizė buvo išspręsta naujai jai pareikštu Bendruomenės Tarybos pasitikėjimu.

KONTROLĖS KOMISIJOS PRANESIMAI

padarė jos narys D. Velička. Jis rado, kad CV atskaitomybė tvarkoma pasigėrėtina, ir Kontrolės Komisija CV išdiniškui J. Staniškui pareiškė už tai padėką. Kultūros Fondo atskaitomybės ir raštines knygoje bei bylose rasta trūkumų (daugiausia nerūpestingumo), ir jie pagal Kontrolės Komisijos aktą turės būti taisomi.

BENDRUOMENĖS ŽENKLELIAI

Taryba pritarė Organizacinio Komiteto projektui PLB seimui prisiminti išleisti PLB seimo ženklelį, kuris bus platinamas visur, kur yra lietuvių, ir gauti už jį pinigai sudarys dalį Organizacinio Komiteto pajamų PLB seimui organizuoti ir prarasti.

Taryba taip pat pritarė ir antrojo LB ženklelio sumanymui, kurį CV vardu referavo Ig. Malėnas. Šis ženklelis, kaip lietuvių emblema, galės būti nešiojamas visados ir viso pasaulio lietuvių. Šio ženklelio konkursą viso pasaulio lietuvių dailininkams skelbė Amerikos LB Centro Valdyba ir ženklelį priims 1958 metais New Yorke įvykstant PLB seimas. Čia mažiau bus žiūrima kokio nors pelno, daugiau ženklelio grožinio vertingumo bei idėjinio prasmingumo.

AMERIKOS LB ŠVENTĖS KLAUSIMĄ

Jį referavo Tarybos narys kun. St. Yla (referatas buvo pateiktas raštu). Patys Tarybos nariai pateikė taip pat savo siūlymą. Buvo prieita prie tokių išvadų: LB šventė visais bendrasias tautines lietuvių šventes. Bet kadangi jos yra jau „užimtos“ kitų organizacijų, pvz. Vasario 16 ir Birželio trejų minėjimui organizacinio atžvilgiu priklauso Altui,

Am. LRK Federacija savo šventę pasiėmė rugsėjo 8 ir t.t., tad LB šventę nusistatytą jungti su Joninėmis ir visados švęsti paskutinį birželio mėn. sekmadienį. Bendruomenės šventė bus vadinama Lietuvių diena. Kaip LB yra visus lietuvius jungianti jų didžioji šeima, taip prasmingai ir jos šventę pavadinama visų lietuvių diena. Visos Amerikos mastu ji įsivedama nuo kitų metų, ir LB apygardos bei apylinkės yra prašomos pradėti jau iš anksto jai ruošti.

Norint Amerikos LB Tarybą padaryti organizacinio atžvilgiu gyvenimiškesnę, nutarta ją sudaryti

DVEJOPU PAGRINDU:

dalis Tarybos narių ir toliau bus renkama visuotiniu ir slaptu visų lietuvių balsavimu, bet į Tarybą sprendžiamuoju balsu taip pat įeis apygardų valdybų pirmininkai (arba jų atstovai) ir visi CV nariai ne Tarybos nariai. Ryšiams stiprinti ir kitiems organizaciniam reikalui aiškinti CV pagal reikalą galės šaukti visuotinius (šalia rajoninių) apygardų bei apylinkių pirmininkų (arba jų atstovų) suvažiavimus. Kultūros Fondo pirmininką nuo naujos kadencijos pradžios jau rinks pati Amerikos LB Taryba.

Siekdama didesnės organizacinės drausmės bei tvarkos, Taryba savo narių atžvilgiu taip pat nutarė: Tarybos narys, neatvykęs į Tarybos sesiją ir savo neatvykimo Tarybos prezidiumui nepateisines nustoja buvęs Tarybos nariu, ir į jo vietą kviečiamas daugiausia balsų gavęs kandidatas. Toks griežtumas suprantamas prisimenant tą aplinkybę, kad Tarybos nariams kadencijos metu į sesijas tenka vykti vos trims atvejais.

Naujos Amerikos LB Tarybos rinkimai bus skelbiami šių metų pavasarį. Renkamųjų Tarybos narių skaičius nustatytas 20, kiti nariai ateis be rinkimų — apygardų pirmininkai (arba jų atstovai) ir CV nariai.

AMERIKOS LB ATSTOVŲ

rinkimai į PLB seimą bus įvykdyti dabartinės Amerikos LB Tarybos ir korespondenciniu būdu iki 1958 m. sausio 1 d. Kandidatai buvo pasiūlyti šioje sesijoje. Į rinkimų komisiją įeina šie Tarybos nariai: R. Skipitis (pirm.), J. Bajerčius, A. Juška, St. Kolupaila ir M. Rėklaitis.

NUTARIMŲ KOMISIJOS

vardu klausimus referavo P.

Rytprūsiai ...

(atkelta iš 3 p.)

BUVUSIOS PRAMONĖS TIK LIKUČIAI

Pagal lenkų spaudos žinias, jų valdomoje dalyje iš 2880 lentpiūvių liko tik 38.

Šiaurinėje dalyje yra tik 4 celiulozės ir popierio kombinatai, keletas žuvų konservavimo fabrikai, laivų statykla Karaliaučiuje (tokia laivų statykla yra ir Klaipėdoje). Palmininkuose yra gintaro, adirbimo fabrikas. Tačiau fabrikai nevėsada veikia, nes netvarkingai pristatomos žaliavos.

Miestai atstatomi lėtai. Daugiau tai pastebima Alensteine ir Karaliaučiuje (taip pat Lietuvos pajūry Klaipėdoje).

Statomai namai daugiausia kareivinėm, įstaigom, uostui. Mažesniais miesteliais visai nesirūpinama.

Išpūdis tas, kad šiaurinė Rytprūsių dalis labiau skiriamai kariniam reikalui. Čia stipri sovietų karinė bazė. Ūkinės naudos ir neiškoma. Lenkų valdomoje dalyje buvo mėginama susidaryti ūkinę atramą. Tačiau ir čia pastangos nedavė vaisių.

MRS. RAY I. GODBEY is Lynwood, Calif., išrinkta pirmininkaiti Veteranų Sąjungos moterim pagalbininkėm.

IŠ VISUR

• Kan. J. Končius, Balfopirmininkas, kuris šiuo metu gyvena Europoje, rugsėjo 10 yra kviečiamas Zenevon dalyvauti konferencijoje, kurią šaukia Jungtinių Tautų aukštasis komisaras pabėgėlių reikalams. Bus svarstomi Europoje likusių pabėgėlių reikalai.

• Daumantas Čibas, fotografas, iki šiol gyvenęs So. Bostone, persikėlė į Los Angeles, Calif., ir dirba prie Lietuvių Dienų redakcijos.

• Newtown, Pa., rugpiūčio 30 Juozapo Marijos Vilos seselės Kazimierės, švedamos savo kongregacijos auksinį jubiliejų, turėjo savo tarpe garbingus svečius kun. J. Kasakaitį iš Pittstono ir kun. J. Miliauską iš Wilkes-Barre, Pa. Kun. J. Kasakaitis klebonijoje įvyko pirmasis kunigų suvažiavimas, kuriame iškilo mintis steigti lietuvių seserų kongregaciją. Kun. Kasakaitis papasakojo prisiminimų iš to istorinio susirinkimo.

• Jaunimo žygių 2 nr. jau išsiuntinėtus skaitytojams. Numeryje rašo: A. Sušinskas, P. Maldeikis, Br. Zumeris, A. Kasulaitis, V. Kavaliūnas ir skyriai: Spaudoje ir gyvenime. Iš jaunimo veiklos, Mūsų draugų eilėse. Žurnalą leidžia Liet. Krikščionių Demokratų Sąjungos Jaunimo Sekcija.

• Juozas Pronckas, žurnalistas, iki šiol gyvenęs Kanadoje, pradėjo dirbti Naujienų redakcijoje.

• Mergaičių kolekcionas įvyks Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyne, Brocktone, rugsėjo 13—15 d.d. Kolekcionas prasidės penktadienio vakare ir baigsis sekmadienį popiet. Kolekcionas ves lietuvis T. Hilarjonas, C. P., passionistas. Mergaitės, kurios lanko aukštesniąją mokyklą arba yra ją baigusios, kviečiamos kolekcionais pasinaudoti.

WHY DO THEY DO IT?

..because they are responsible citizens

They are Skywatchers... they are neighbors... they are the men and women, young and old, who help keep your nation free from sneak attack. Unselfishly they give a few hours each week to this vital task because they recognize that radar does not provide all the information required for Air Defense. More volunteers are needed in many areas. Find out today how you can join this important group of citizens contributing to our nation's safety.

contact civil defense (TELEPHONE NUMBER)

G O C
GROUND OBSERVER CORPS

Marijos altorius lietuvių bažnyčioje

Bayone, N. J. — Šv. Mykolo lietuvių parapijos bažnyčioje pastatyti du nauji šoniniai altoriai: Marijos Sveciausios Širdies ir Saldžiausios Širdies Jėzaus.

Abu altorius, rūpinantis parapijos klebonui kun. Ignui Starkus, pastatė dailininkas Jonas Subačius. Aukščiau idėtas altorius.

Jonas Subačius yra Amerikoje (Brooklyne) gimęs lietuvis, sulaukęs jau virš 50 metų. Tapybą ir skulptūrą jisai studijavo Washingtone, New

Yorke ir Romoje. Romon buvo išvykęs prieš praėjusį karą ir ten išbuvo dvejus metus (1937—1939).

Jis yra nemažai dekoravęs bažnyčių ir statų altorių. Jo pastatytas Aušros Vartų Marijos altorius šv. Jurgio lietuvių bažnyčioje Brooklyne, dekoruota Angelų Karalienės bažnyčia Brooklyne, nupieštas stebuklingojo medaliko paveikslas vienai bažnyčiai Paryžiuje. Jonas Subačius taip pat yra autorius medalijono Arlingtone tautinėse kapinėse Washingtone.

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS PERSIUSTI I SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUS KRĀSTUS

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 Bedford Ave., Tel. IN 7-7272—7-6465 Brooklyn 16, N. Y.

Pristatymas garantuojamas gavėjo parašu. Siuntiniai išsiunčiami skubiai

MŪSŲ SKYRIAI:

NEW YORK CITY, 78 Second Ave., Tel. ORchard 4-1540
DETROIT 12, Mich., 11601 Jos. Campau Ave., TO 8-0298
HARTFORD, CONN., 651 Albany Avenue CHapel 7-5164
LOS ANGELES, Calif., 121 So. Vermont Ave., DU 5-6550
PHILADELPHIA 23, Pa., 832 No. 7th St., WA 3-1747
CHICAGO, Ill., 3741 W. 26 St., Chicago 23, Ill. CR 7-2126
NEWARK, N. J., 263 Market St., Newark, N. J. MA 2-6937

Ponas TOKS

Ponas Toks panoro visai padoriai išterlioti per spaudą savo partinį priešą. Čiupt už rašyklės — sausa.

— Ehe, pirštu neparasysi, — tarė sau. — Reik šokt pas Balandėlį, gal pripildys.

— Še, gal gali pritraukti, — kišdamas parkerį bylojo patarnautojui.

— Mielai — pasisiūlė tas, ir jau siekė lentynoj rašalinės.

— Ar šaltas? — pasiteiravo ponas Toks.

— Kas? Ar rašalas? — paklausė.

— Taip, — atsakė. — Jau kelinta diena karštis ir šutra tikrai pekliska.

— Tikrai spirgina ir šutina, — pritarė padavėjas, — bet ką turi bendro rašalas? Kodėl jis turėtų būti šaltas?

— Kodėl šaltas?... Tai lėkštas klausimas! — kilnojo antakių ponas Toks. — Jei jį laikytum ledinėj, būtų šaltas, ar ne?

— Aišku, bet rašalo juk niekas negeria. Kam jį šaldyti? — teisinio padavėjas.

— Tą puikiai žinau ir aš. Tikėk manim, — rašalo niekad negeriu, bet aš negeriu nė alaus, o vis dėlto šokiama karštį visi alų laiko ledinėj, — nepliūksdamas dėstė ponas Toks.

— Tamsta alaus nemėgsti? — nežinodamas ką besakyti, paklausė padavėjas.

— Ne! — drūtai atrėžė ponas Toks. — Todėl alaus nė negeriu, bet taip pat negeriu nė rašalo. Tačiau tai nėra joks rimtas argumentas įrodyti, kad alus nedera laikyti ledinėj.

— Nesuprantu, — vis labiau mišdamas stebėjosi padavėjas.

— Alus... rašalas... ledinėj... Taigi, tamsta nori ar ne, kad parkerį pritraukčiau rašalo?

— Kaipgi nenorėsi, — patvirtino ponas Toks. — Privaryk šen juodo, rudo ar tamsėlynio. Rašalo spalva čia nieko nepadės. Esmi užsidegęs visvien juodai rašyti, nes mano priešas dar gyvas ir naudojasi visuomenėj prestižu bei geru vardu. Nupeizavosiu taip, kad nė jo nuosavas tėvas nepažintų.

— Jei rašalas ir nešaltas? — Kad ir drungnas! Su drungnu karščiau parašysiu, — optimistavo ponas Toks.

— Šiluma kaulų nelaužo, tik kailį pasvilina. Jei klausinėjau apie šaltumą, tai tik taip sau, iš mandagumo. Jei tamsitei mano idėja patiko, gali rašalą kišti tarp ledų, kaip alų. Aš nepavydžiu.

— Ne, nekėsiu, — murtelėjo padavėjas ir padavė ponui. Tokiam pripumpuotą parkerį.

— Ačiū, — tarė nuosirdžiai ir nuskubėjo namo rašyti apie savo partinį priešą. Rašinį pradėjo tautmyliškai šiltai: "Turiu garbės pranešti visuomenei, kad tas ir tas yra, kaip čia pasakius, medinė galva ir dar, vardan teisybės, turiu pridėti, kad jį bobutės bobutės buvo ištekėjusi už skerdžiaus, atseit..."

Meilė tarp trijų

Detroito teisėjui nereikalingo darbo uždavė juodas W. Williams, 25 metų vyras. Paaiškėjo, kad maždaug prieš metus tą pačią dieną jis vedė dvį merginas. Su viena susituokė; po trijų valandų nuvyko pas kitą ir su ja taip pat susituokė. Tik kai antrąjį nenorėjo duoti išlaikymo, ji kreipėsi į teismą, ir visas nereikalingas įvykis davė teisėjui nereikalingo darbo, o Williams nereikalingo kalėjimo.

SOLISTEI A. STEMPUŽIENEI PALINKĖTA SEKMĖS

Rugp. 25 susidaręs komitetas surengė solistei Ald. Stempužienei, vykstančiai koncertuoti į Pietų Ameriką (Kolumbiją ir kt.), išleistuvių vakarienę. Ir čia susirinko apie 100 asmenų. Programą savo žodžiu pradėjo komiteto pirm. S. Lanauškas, tolimesnį vadovavimą perduodamas Čiurlionio ansamblio pirm. J. Nasvyčiui. Čiurlionio ansamblio meno vadovas muz. Alf. Mikulskis, stebėjęs Stempužienės pirmuosius dainos žingsnius (juos ji pradėjo ansamblyje), plačiau apibūdino jos, kaip dainininkės, kelią. Toliau kalbėjo Stempužių sponsorius K. S. Karpus, dabar einas LB apylinkės pirm. pareigas, gyd. Vl. Ramanauškas ir solistės mokytoja ponė Caffarelli, turinti Clevelande savo operą (kasmet čia pastatomos po 1—2 operos, kuriose solistės partijas dainuoja ir Stempužienė). Vakarieniškas tikslas buvo ne tik padėkoti solistei Stempužienei už programos atlikimą įvairiuose mūsų parengimuose, bet jos pastangas ir materialiai paremti. Abu tikslai pavyko: Stempužienė turėjo progos pamatyti, kad yra žmonių, kurie seka jos dainos kelią ir džiaugiasi pasiektais dideliais jos laimėjimais, taip pat susilaukė ji ir materialinės paramos — komitetas įteikė jai 730 dol., kurių 500 buvo gauti iš Chicago's (sudėjo Tautinės Sąjungos skyrius, adv. Olis, dr. Biežis, inž. Bartkus ir inž. Jurkūnas po 100). Solistė Stempužienė atsiliepdama ne tik kelis dalykus padainavo, bet ir žodį tarė. Ir mes nuosirdžiai linkime jai eiti sunkiu, bet garbingu menininkės lietuvių keliu.

Pagerbti Nasvyčiai

Rugp. 24 J, ir S. Nasvyčiai atšventė vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Į ją vaikų surengtas pagerbimo iškilmes susirinko apie 100 asmenų. Iškilnių programai vadovavo radijo klubo pirm. J. Stempužis. Buvo perskaityta daugybė iš įvairių pasaulio kraštų, net iš Lietuvos, gautų telegramų ir laišku. Žodžių sveikino Čiurlionio ansamblio meno vadovas Alf. Mikulskis, Amerikos LB valdybos pirm. St. Barzdukas, prov. K. Mažonas lietuvių farmaceutų vardu, inž. P. J. Žiūrys ir K. S. Karpus. Brolis Antanas paskaitė savo kūrybos ištrauką. Atsakydamas St. Nasvytis padėjo už sveikinimus, linkėjimus ir gautąsias dovanas. Prie visų linkėjimų jungiami ir mūsų, nes abu Nasvyčiai jų nusipelnė: iš mažų dienų įstoje į Lietuvos kelią, jie aktyvūs ir senatvės sulaukę — abu lanko liet. parengimus, dalyvauja liet. šventėse, Nasvytis yra LB centrinės apylinkės pirmininkas ir t.t. Iškilmės vyko sąnaus Algirdo, Amerikos LB valdybos vicepirm., rezidencijoje.

Rugp. 10 Nepaliaujamos Pagalbos parapijos bažnyčioje susituokė Jonas Puškorius ir Janina Navickaitė, abu baigę

MATTHEW BENSON, 93 metų, ir jo žmona Janet, 90 metų, suaukė 71 metų vedybinės sukakties, žūri šeimos albumo Hollywoode, Kalifornijoje. Jie turi 5 vaikus, 3 anūkus ir 11 praanūku.

CLEVELAND, OHIO

aukštuosius mokslus, abu gyvai besireiškia lietuvių gyvenime. Apaštališką popiežiaus palaiminimą jauniesiems atsiuntė jaunosios dėdė J. E. vysk. V. Podolskis. Mūsų geriausi linkėjimai.

Santariečių kviečiamas, spalio 27 Clevelande K. Steponavičiaus vadovaujamas Chicago lietuvių choras Pirmyn Slovenian Auditorium salėje stitys J. Strauss "Sikšnosparnio" operetė. Pažymėtina, kad šis choras 1938 m. lankėsi ir koncertavo Lietuvoje.

Rūta Kilmonytė - Lee, Hollywoodo kino artistė, lapkričio 16 atliks programą J. Kazėno vadovaujamo Ažuolų okteto rengiamame koncerte. Be okteto, programoje daly-

MOKSLO metam prasidėjus, pietuose baltieji mokiniai maistauja prieš negrus (viršuje), tuo tarpu New Yorke baltieji ir juodi ramiai registruojasi (apačioje).

PITTSBURGH, PA.

Pittsburgho ir plačios apylinkės lietuvių rugpjūčio 11 gausiai susirinko gražiame West View parke į Lietuvių dieną. Ją kasmet ruošia Vakarieniškas Pensilvanijos jungtinis liet. organizacijų komitetas, kuriam samoniai pirmininkauja adv. Eddy Schultz.

Kasmet, lyg tyčia, šventės pasisekimą sutrukdavo lietuš. Siemė pasitaikė tikrai graži diena. Saulė ritinėjosi žeme, žmonių iš visur sugužėjo tūkstančiai, net iš gana tolokų vietovių. Čia tenka nuosirdi padėka lietuviams kunigams, garsinusiems ir raginusiems lietuvius dalyvauti.

Dienos programą, kaip paprastai, sudarė žymesnių žmonių kalbos bei meninė dailis, susidėjusi iš choro dainų, sutartinųjų dainelių ir Vytauto Jucevičiaus kupletų apie pittsburghiečių gerus ir kitokius darbus.

vaus dar ir solistė J. Krištolaitytė.

Labiausiai šiuo metu Clevelande perkama knyga yra gen. St. Raštikio atsiminimų II tomas.

Iš kariuomenės grįžę Algis Liutkus toliau studijuoja Western Reserve universitete architektūra ir Romas Apanavičius pradeda studijas.

Nemažas būrys Clevelando studentų ateitininkų stovykla Am. LRK Federacijos stovykloje prie Manchesterio, Mich. Savaitgaliais vyksta ir t. e. kurie rišam darbu. S. P.

Pirmutinis rudens koncertas — balius

Kunigaikštienės Birutės Moterų Draugijos Clevelando skyrius rugsėjo 14 Country Club patalpose rengia pirmą šio rudens sezono koncertą — balių. Programoje dalyvauja

solistė Juzė Krištolaitytė ir Serge Nadejdinos auklėtinė šokėja Teresė Stasaitė.

Juzė Krištolaitytė savo daina yra džiuginusi daugelį lietuvių dar Vokietijoje tremties stovyklose. Emigracijoje su savo koncertais yra aplankiusi daugelį Amerikos ir Kanados miestų. Visi jos koncertai buvo nepaprastai šiltai klausytojų sutikti ir įvertinti. Daugelis dar prisimenam su koku pasisekimu dainininkė išpildė Chicagoje Rigoletto operoje Gildos partiją. Koncerte solistė dainuos Kačanausko, Simkaus, Verdi, Donizetti ir kitų kompozitorių kūrinius.

Teresė Stasaitė lanko Serge Nadejdin School of Imperial Ballet. Mokykloje ji daro gerą pažangą ir ypač pasižymi geru išjaučimu. Šį pavasarį ji žaviai atliko solo partiją rengtame studijos koncerte, Public Auditorium. Šį rudenį su parinkta studijos grupe ji dalyvauja Clevelando Caffareli operos Trubaduro operos pastatyme. Jaunoji šokėja atliks liaudies dainų popurį, Pavasario balsai J. Strauss ir šoki iš to paties autoriaus operetės Sikšnosparnis.

Koncerto pradžia 7 val. vakaro. Bilietai gaunami prie įėjimo ir pas platintojus. Veiks turtingas bufetas, gros puikus orkestras. Kviečiame visus atsilankyti ir tuo paremti Sibiro vargstančius mūsų seses ir brolius. E. V.

SUMMER RESORTS

THE HOMESTEAD

Narrowsburg, N. Y. Tel. 12, R. 15. Gražioje vietoje. Nuosavybė prieinama prie pasulyje garsios berniukų skautų stovyklos. Moderniški kambariai, šaueriai, plaukymas, sportai. Vokiškas ir amerikietiškas virimo stilius. Netoli kat. bažnyčios. Suaugusiems \$36 ir daugiau, vaikams \$20, \$7 per dieną. Žemos kainos rugs. ir spalio. Frieda A. Henry Winter.

SUNNYBROOK

Maloniam atsigalvavimui, gerom atostogom, visokiems sausumos ir vandens sportams. Puikūs vokiški ir amerikietiški valgiai. Tik \$38 savaitėlei liepos ir rugpjūčio mėn. Pavasario—rudens kaina \$33. Netoli kat. bažnyčia. Tel. 317. Ernest Bitter, R. D. 1, Catskill 10, N. Y.

ASBURY—HOLLYWOOD HOTEL

220 4th Ave., Asbury Park. Phone PRospect 6-7209. Block to Ocean. Free Parking. Restaurant. Private baths. Double room \$5 to \$12 daily; \$30 to \$60 weekly. Ocean bathing privileges. Catholic ownership. Fred J. Erichsen, Ownership—Mgt.

HIGHLAND LAKE HOUSE

GREELEY, PA. All year vacation spot in the Poconos. Modern rooms with running water, ideal location for hunting season, adjoins catholic church, write for special hunting season. Rates

Otto Winkler Jr. Murdock 5-2326 and Booklet "L"

HOTEL ISLE DE CAPRI

Prie pat vandenyno 80 kambarių ir maudynės Valgiai amerikoniški ir europietiški • Privatus pliažas • Valgomasis su apšildymu • Pasilinksminimai vyksta vakarais mūsų bare. Veikia ištisus metus Ocean Ave. Long Branch, N. J. Capital 9-1700

TRAIL'S END LODGE

Near Cath. church. Open all year. Reduced Rates after Labor Day Mrs. M. Frazer Phone FReehold 7716 Earlton, Greene County, N. Y. Route 31 - Earlton, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS savininkas

Baras. Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc

1883 MADISON ST.

BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 2-9584 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

-EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS savininkas

Sulaukstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakėtimas naujomis, dažymas ir poliravimas.

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

TALARSKI FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 Maple Avenue, Hartford, Conn

Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose. priėmama kaina.

Tel. CHapel 6-1377

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui

kreiptis pas

Juozas Andriušis

GENERAL INSURANCE BROKER CONSULTANT - NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai.

Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobilai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.

Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut

Greitas ir sąžiningas patarnavimas.

Kreptis: šiokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Juozas Andriušis

87—09 Jamaica Ave. Woodhaven, 21, N. Y.

Virginija 7-4477

JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ IR JŲ ŠEIMOS

MICHIGAN FARM SŪRIS Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur kellaujate, visuomet reikalaukite Michigan Farm Sūrio. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnėms krautuvėms, kad Jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm Sūrį, kuris paliko visų mėgiamiausių. Mes pasizadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.

Vieninteliai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISASUKAS 69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087

VICTOR ABEUCNAS 351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342

JONAS JAKUBAUSKAS 634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-2622

MECISLOVAS KAVALIAUSKAS 24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975

GEORGE GALCNAS 1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. T. O. 8-7062

STANLEY METRICK 1804 W. 47th St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-8393

JOHN SHURNA 5418 So. Albany, Chicago, Ill. Tel. Grovehill 6-7783

ALLAN STEWART 4310 No. Broad St., Phila., Pa. Tel. Glazstone 5-1310

• **Hamiltonė**, Kanadoje rugsėjo 8, surengtas anksčiau atvykusių pagerbimo vakaras. Iteikta gėlių ir dovanų.

• **Brazilijoje** buvo surengta jaunimo šventė. Organizavo kun. J. Šeškevičius ir moksleiviai ateitininkai. Suvaidintas 3 veiksmų vaidelis "Nulinkusios varpos"

SPORTAS

IS ROCHESTERIO ZADYNIU

Lengvojoje atletikoje Bostono Dainavos rutulio stumikas Jurgėla nustebino jaunių klasės rekordu. Vyrų 3000 metrų ėjime pirmuoju distanciją prabėgo Keturakis. Moterų klasėje rutulio stūmimo meistrės vardas atiteko Juodvalkytei (Clevelando Žaibas-Tiesa, jaunių klasėje bendroje klasifikacijoje pirmą kartą buvo nuvainikuotas Clevelando Žaibas. Toronto Aušra čia atrodė stipriausia. Jaunių 4x100 m estafetėje laimėjo Hartfordo Grandis. New Yorko LSK jaunių, patys kelią užkirtę žaidynėse dalyvauti, gali dabar pirštus graužti, nes Hartfordą būtų nunešę be vargo.

Džiugėsnes pasekmės plaukime. Boreišis 50 jardų nugarą pastatė žaidynių rekordą, o taip pat pasiekė baseino geriausią pasekmę, kuri laikėsi net 27 metus. 50 jardų kruti- ne laimėjo Kiaunytė iš Waterburio Gintaro.

Sklاندžiai ir gabiai praves- tos žaidynės rodo gerą rengė- jų pasiruošimą. Rochesterio Sakalas, oficialus rengėjas, ku- rio pirmininku yra Armonas, pasirodė esąs brandus vienas Rochesterio lietuvių koloni- joje. Negalime nesuminėti žmonių, kurie prisidėjo prie šios šventės. Daug darbo ir idealistinio pasišventimo idėjo

KAROL FAGEROS, Kanados čempionė tenisininkė, buvo įveikta New Yorko negrės Althea Gibson, kuri prieš tai laimėjo čempionės titula Anglijoje.

R. Armonaitė, Raktutis, A. Druseikis ir ypač R. Bliudnis. Jaučiama buvo ir A. Olio bei S. Sabaliausko pagalbos ranka. O Vytautas Grybauskas buvo spiritus movens. Visiems už tokį nuosirdų darbą dėko- jame. **Atletas**

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Latvis A. Rankis

laimėjo pirmą vietą š. m. New Yorko valstybės pirmenybėse Binghamton, N. Y., turėdamas 8-0 po 8 ratų. Belikė sužaisti vienas ratas. Jo artimiausi varžovai Campomanes ir Cordosi atsilikę 2½ taškų. Taigi, New Yorko valstybės šachmatų čempiono titulas jau Rankio ran- kose.

New England pirmenybėse, Hartforde, po 3 ratų pirmavo J. Curdo, Shelby, Lyman, J. Popovich (visi Mass.) ir Edelbaum, Conn. su 3-0 taškų. W. Suesman, R. I. ir dr. J. Platz, Conn. turėjo po 2½ taško, Kazys Merkis su kitais po 2-1 taškų, tačiau Merkis, staigiai susirgęs, turėjo iš p-bių pasi- traukti. Gediminas Sveikauskas, Aleksis Klinovas ir latvis G. Knofs turėjo po 1½ taško. Viso 55 dalyviai: A klasėje 48 ir B-7.

Rungtynės vyko prašmatniam Statlerio viešbuty.

New Yorko rungtynės su Bostono lietuviams atsidūrė su klausimu dėl G. Kuodžio ir K. Merkio susirgimų. G. Kuodis rugs. 6 d. turės rankos opera- ciją. Rungtynės gali būti nu- keltos 3-4 savaitėm.

Jaunasis Tautvaiša, žinomo- jo meisterio sūnus, sudorojo visus savo varžovus berniukų stovyklos šachmatų rungtynė- se prie Paw Paw ežero.

JAV moterys (Mrs. Gisela Gresser, N. Y. ir Mrs. Piatigorsky, L. Ang.) dalyvauja pa- saulio komandinės moterų pirmenybėse Olandijoje. P-bės užtruks iki rugsėjo 21 dienos. Varžosi 15 valstybių.

Hartfordas. Tolesnės žinios iš Naujosios Anglijos pirmenybių rodo, kad ukrainietis J. Popovych iš N. Yorko, kuris dabar studijuoja MIT, Cam- bridge, Mass. turi vilčių baigti pirmuoju. Jis turi 5½-½ taško, beliko vienas ratas. Gedi- minas Sveikauskas laikosi vi- dury su 3-3, tiek pat taškų tu- ri buv. Bostono meistris Alek- sis Klinovas. Latvis Gunars Knofs pririnko 4 taškus.

nigus į fondus, gali dalintis Amerikos pramonės pelnais.

Fondai sumažina investavimo riziką

Paskirų įmonių akcijų kainos svyruoja dėl įvairių prie- žasčių. Vienos įmonės yra pel- ningesnės, kitos mažiau sėk- mingos, kitos dar atėities galimy- bes, kitos ne. Eiliniam taupyto- jui, nesusipažinusiam su į- vairiomis įmonėmis, sunku yra apsispręsti, kokias akcijas rei- kėtų pirkti, norint saugiausiai investuoti savo santaupas. Be to, jeigu taupytojo taupmenys yra riboti, nepatartina investuoti visų pinigų į vienos ar dviejų įmonių akcijas. Jeigu tai būtų padaryta, taupytojas pasiūti daug rizikos, nes vienos įmonės akcijos gali žymiai svyruoti, kai tuo tarpu visų Amerikos įmonių akcijos svy- ruoja daug mažiau.

Investavimo fondai sumaži- na tą riziką iki minimumo. Vi- sų pirma, investavimo fondai samdo specialistus, kurie stu- dijuoja Amerikos ūkį ir pas- kirę įmonių veikla. Tuo būdu eiliniam taupytojui atpuola re- kalas pačiam tą komplikuotą dalyką studijuoti. Ir antra, in- vestavimo fondai investuoja savo klientų taupmenis į dau- gelio Amerikos įmonių akci- jas. Tų įmonių skaičiuje bus keletas įmonių iš masinių pramonės, plieno, automobilių, naftos, chemijos ir kitų pra- monės šakų. Tuo būdu investavimo rizika yra padalinama tarp didelio skaičiaus įmonių.

Taupmenis galima lengvai atsiimti

Taupytojai, kurie investuoja

Lietuvos konsulato ieškomi asmenys

Bagdonas, Jonas ir Pranas, sūn. Simo ir Joanos.

Baipšienė - Vaitkutė, Natalija, dantų gydytoja.

Banyš, Pranas, ir sesuo Pa- lionija, vk. Juozapo.

Baranauskas, Baltrus, iš Aly- taus apskr.

Baranauskas, Napoleonas ir Stasys, iš Dastaniškių k., Pa- baisko v., Ukmergės ap.

Bastys, Juozas.

Čiuprickienė (buv. Mačiulai- tienė) - Ramonytė, Zuzana ir jos sūnūs Mačiulaitis, Juoza- pas ir Petras, sūn. Martyno.

Dekeris, Vytautas. Galinaitienė, Marcelė. Gedutis, Klemensas, sūn. Viktoro, iš Mažeikių ap.

Grigaliūnas, Petras, sūn. An- tano, iš Kupiškio apskr.

Ivanauskienė (buv. Anastau- skienė) - Vaitkutė, Aldona.

Kaminskas, Vincas, sūn. Jo- no.

Kazlauskas, Jurgis, sūn. Jo- no, gyvenęs Argentinoje.

Kinderis, Jonas, sūn. Jur- gio, iš Zygaicių val., ir jo sū- nus Jonas.

Kuprevičienė - Petraitytė, Karolina, d. Prano, iš Kreke- navos val., Panevėžio ap.

Liubinskas, Algirdas, sūn. Prano.

Mačernis, Pranas.

Mačiulaitis, Juozapas ir Pet- ras, sūn. Martyno, ir jų moti- na Čiuprickienė (buv. Mačiul- aitienė) - Ramonytė, Zuzana.

Martinaitis, Bruno.

Mikuta, Pranas, vaistininkas, ir sūnūs Slavas ir Stanislovas, iš Sėdos val., Mažeikių ap.

Naujokas, Jonas, iš Norkiš- kės dv.

Oželytė, Domicelė, d. Jurgio ir Barboros, iš Tauragės ap.; vyro pavardė nežinoma, gyve- no Buffalo.

Paulaitienė - Sukevičiūtė, Ona.

Petraitis, Julius, inžinierius.

Petraitytė - Kuprevičienė, Karolina, d. Prano, iš Kreke- navos val., Panevėžio ap.

Pušas, Robertas ir Pušienė, Augustė, iš Čiuriškių k., Kidu- lių val., Sakių ap.

Rauktys, Stanislovas, iš Pa- kalniškių k., Švėkšnos val., Tauragės ap.

Sarkienė, Barbora ir sesuo Virbikienė, Rozalija, d. Šniutės, Zigmo, iš Krekenavos, gyvena Brooklyn, N. Y.

Savickas, Pranas, sūn. Jono, gyvena East Chicago, Indiana.

Slikas, Vaclovas, iš Ukmer- gės apskr.

Staniulienė - Ramonytė, Pran- utė, vyra Staniulis, Aleksan- dras, vaikai Edvardas ir Liud- garda.

Sukevičius, Vincas.

Tamošūnas, Stanislovas.

Ukelis, Kazys, kilęs iš Suval- kijos.

Vačkiauskas, Petras, sūn. Anastazijos.

Vaitkus, Kazimieras, iš Yla- kių val., Mažeikių ap.

Vaitkutė, Adelė, iš Ylakių val., Mažeikių ap.

Virbikienė, Rozalija, ir Sar- kienė, Barbora, dukt. Šniutės, Zigmo, iš Krekenavos, gyvena Brooklyn, N. Y.

Vysniauskas, Romualdas, sū- nus Kazio.

Ieškomieji arba apie juos ži- nantieji maloniai prašomi afsi- liepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti

G Lenmore 2 — 6916

PARDUODAMAS ŪKIS

17 akrų geros žemės. 9 kam- barių gyvenamas namas; nau- jai dengtos iš lauko sienos, su- dėti nuo audros langai. Tekan- tis vanduo: šiltas ir šaltas. Naujai įtaisytas šildymui kros- nis. Tik trys mylios nuo mies- telio. Kaina \$5,500.00 grynais.

Cornelia Hughes, R. R. No 2
Hammondsport, N. Y.
(Kreiptis angliškai)

2 BANDS 2 BANDS

Club St. Stephen

A DANCE FOR YOUNG ADULTS every Friday night throughout the year — MUSIC BY —

MIKE DUNN & BILL YALE
Continuous Dancing from 9 to 12:30

Savoy — Cha-Cha — Mambo Lindy Merengue — Specialties

Adm. \$1.50 414 E. 82nd St. betw 1st and York Ave.

LDS CENTRO VALDYBA

Garbės Pirmininkas J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D.

Dvasios Vadas Kun. Pr. A. Virmauskas 50 Flaherty Way So. Boston 27, Mass.

Pirmininkas Vincas J. Kudirka 37 Franklin St. Norwood, Mass.

Vice Pirmininkai Vladas Paulauskas Juozas Glavickas

Sekretorius Antanas F. Kneizys 50 Cottage Street, Norwood, Mass.

Finansų Sekretorius Nell Meškūnas 91 Congress Ave. Waterbury, Conn.

Iždininkė Blanche Kapochy 409 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

Labdarybės ir Stipendijų Komisija Kun. Jonas Vaitekūnas 350 Smith Street Providence, R. I. Bronė Mičiūnienė

Revizijos Komisija Danielius Averka Teklė Mittchel Benediktas Jakutis

FALL VACATIONS

FOR REAL FAMILY VACATION With Sports, Good Food, All Conveniences

"Come to Gilberts Farm" West Willington, Conn.

Open all year — \$35 weekly \$6 daily.

HOTELS

ASBURY AURORA HOTEL

214 4th St. Asbury Park, N. J. Low Weekly Rate. Homey atmosphere. Compl'try B'kfst.

Free Parking. Bathing from room. \$2 per day. Double Occupancy. Josephine Farriello Owner-Mgr. PProspect 5-9635.

SCHOOLS COLLEGES

ANNHURST COLLEGE

Four-year Liberal Arts College for women—South Woodstock, Conn. B. A. program in languages,

INCLUDING LITHUANIAN, social and natural sciences, mathematics, business. Teacher training on secondary level. A. A. program in secretarial studies.

For information write: The Registrar Box 569, Putnam, Conn.

VENETIAN BLINDS

Custom Made Blinds \$4.80

Washing, with tapes, cords 2.75

Repainted with tapes, cords 3.95

Cornices 1.98

Shades 2.58

Table Pads (6 ply) 11.95

Radiator Covers 14.95

Folding Doors 6.95

Aluminum Screens 3.50

Storm Windows 15.95

Storm Doors 39.50

HYacinth 2-8167 CLOverdale 9-8664

CALDWELL COLLEGE, Caldwell, N. J.

A four year Liberal Arts College conducted by the Sisters of St. Dominic. Accredited by Middle State Assn. Humanities, Sciences, Business, Music, Teacher Training, Library Science. B. S. degrees Associate in Arts, in Gen. Secretarial. Catalogue: Registrar Caldwell, N. J.

VOCATIONS

Brothers of St. Paul

Esate 15 ar 35 metų, jeigu norite tarnauti Kristui vienuolyne, kvie- čiami stoti pas šv. Povilo brolius. Jie aukojasi skelbti Dievo Žodžiu spauda, radijo, televizija, scena. Su tuo modernišku apatalavimu su- jungta malda, darbas, studijos ir poilsis. Broliai neskiriami namų ruošos darbam, Rašyti:

Rev. Father Superior, 2187 Victory Blv., Staten Island 14, N. Y.

BANGA TELEVISION SERVICE

340 Ridgewood Ave., Brooklyn 8, N. Y. Tel.: APplegate 7-0349

Su didele nuolaida parduodami

VOKIŠKI HI—FI "BLAUPUNKT" aparatai bei vietiniai HI—FI fonografi ir stiprintuvai.

GARANTUOTAI TAISOMA:

• TELEVIZIJA

• AM—FM RADIO

• AUTO RADIO

• HI—FI

DARBAS ATLIKAMAS PRITYRUSIO TECHNIKO, PRIPAZINTO RCA, NEW YORKE

DARBO VALANDOS: KASDIEN nuo 9 val. ryto iki 7 val. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas

1. Lietuvių visuomeninių organizacijų (nekomunistinių) susirinkimams leidžia naudotis patalpomis nemokamai.

2. Pobūviams, šokiams, vestuvėms ar šiaip šventėms nuomoja už prieinamą kainą.

3. Geriausi ir įvairiausi gėrimai pigiausiomis kainomis.

4. Lietuviški maisto gaminiai.

5. Naujai išpuošta šokių salė.

Nuomavimo reikalu kreipkitės į managerį V. E. MI-

KALASKĄ asmeniškai ar telefonu EV 4-9672 arba pas pavad. K. Vaitaitį

INFLIACIJOS AMŽIUJE

Kam tenka šio metu gyven- ti Amerikoje, tas galėjo pa- stebėti, kad gyvename inflia- cijos amžiuje. Prekių kainos visą laiką kyla, ir tuo būdu dolerio perkamoji galia mažė- ja. Pagal statistikos davinius, dabartinis vartotojų kainų lygis yra dvigubai aukštesnis ne- gu 1939 metais. Tai reiškia, kad šiuo metu vienas doleris gali pirkti tik tiek prekių, kiek 50 centų galėjo pirkti 1939 metais.

Nors vyriausybė ir centri- niai bankai stengiasi inflia- cijos pavojų sumažinti ar paša- linti, iki šiol tos pastangos liko be sekmės. Yra daug pagrindo manyti, kad infliacija ir su tuo susijęs kainų kilimas tęsis ir ateityje.

Didžiausia infliacijos auka yra eiliniai taupytojai, nes kainoms kylant jų taupmenų perkamoji galia mažėja. Kai kuriems taupytojams tai yra didelis ir skaudus nuostolis, nes jų taupmenos yra sun- kaus ir ilgų metų darbo vaisius. Jeigu taupytojas buvo sutapęs 10,000 dolerių 1939 metais ir visą laiką tuos pinig- us laikė banke, tai šiandieną jo taupmenų vertė yra per pusę mažesnė, nes 1957 me- tais 10,000 dolerių gali pirkti tik tiek prekių, kiek 5,000 do- lerių galėjo pirkti 1939 metais.

Investavimo fondų organizacija

Investavimo fondai anglų kalboje yra vadinami **Invest- ment Funds** arba **Mutual Funds**. Jie yra organizuojami tokiu principu. Fondai išlei- džia savo akcijas, ir eiliniai taupytojai tas akcijas perka. Tuo būdu fondai gali sutelkti dideles pinigų sumas — kelių ar keliolikos milijonų dolerių. Sutelkę tas dideles sumas, in- vestavimo fondai perka įvairių Amerikos pramonės įmonių akcijas (stocks) krašto biržoje. Tuo būdu eilinis taupytojas ne tiesioginiai gali investuoti savo sutapas į daugelį didžiųjų Amerikos įmonių akcijas ir tapti tų įmonių bendrasavinin- kais. (Kaip žinia, pramonės į- monių akcijos yra tų įmonių nuosavybės įrodymas. Kitais žodžiais, asmuo turis kurios nors įmonės akcijas, yra tos į- monės bendrasavininkas).

Investavimo fondų tikslai

Taupmenų investavimas į pramonės akcijas fondams tarpininkaujant turi daug pliusų ir patogumų, ir todėl tai yra pats geriausia pinigų investavi- mo būdas riboto pajėgumo taupytojams infliacijos amžiuje. Tie pliusai ir patogumai yra tokie:

1. investavimo fondai apsau- goja nuo infliacijos
2. investavimo fondai moka dividendus
3. fondai sumažina investa- vimo riziką
4. taupmenis galima lengvai bet kuriuo laiku atsiimti

Investavimo fondai apsaugoja nuo infliacijos

Kaip aukščiau pažymėta, fondai investuoja taupytojų santaupas į didžiųjų Amerikos pramonės įmonių akcijas. Tų akcijų kainos priklauso nuo į- vairių priežasčių, bet daugiausi- ai priklauso nuo bendro kainų lygio. Jeigu prekių kainos kyla ilgesnį laiką, tuo pačiu metu kyla taip pat akcijų ver- tė. Tai pasireiškė labai ryškiai 1940—1957 metų laikotarpyje. Tame laike kainos pakilo apytikriai dvigubai, ir tuo pačiu metu lygiagrečiai kilo taip pat vsų pramonės akcijų vertė. Jeigu taupmenys yra investuo- ti į pramonės akcijas, kaip da- ro investavimo fondai, tai taupmenų perkamoji galia yra išiaikoma nepažeista. Jeigu ta- čiau taupmenys būtų laikomi banko mokamos palūkanos už banko laikomus pinigus. Kadangi in- vestavimo fondai visus taupy- tojų taupmenis investuoja į Amerikos pramonės akcijas, jie gauna iš tų visų įmonių di- videndus, ir visus tuos divi- dendus perveda savo taupyto- jams. Tuo būdu kiekvienas taupytojas, investavęs savo pi-

Investavimo fondai moka dividendus

Kaip žinia, Amerikos pra- monės įmonių savininkai gali dainintis tų įmonių pelnais, ir tas pelnas išmokamas dividen- dų formoje. Pramonės įmonių mokamų dividendų lygis pri- klauso nuo įmonės pelnų, ir bendrai tų dividendų dydis yra aukštesnis, negu bankų mokamos palūkanos už banko laikomus pinigus. Kadangi in- vestavimo fondai visus taupy- tojų taupmenis investuoja į Amerikos pramonės akcijas, jie gauna iš tų visų įmonių di- videndus, ir visus tuos divi- dendus perveda savo taupyto- jams. Tuo būdu kiekvienas taupytojas, investavęs savo pi-

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Tėv. Jonas Jančius, MIC.

marijonų vienuolijos provincijolas, lydimas Tėv. Eduardo Vičkausko, vienuolijos pašaukimo direktoriaus, lankėsi Darbininko redakcijoje.

Kun. dr. V. Bartuška
ir kun. dr. Rupšys

iš San Diego, lankydami New Yorko, sustojo pranciškonų vienuolyne Brooklyne. Kunigas dr. A. Rupšys šį rudenį važiuoja į Romą ruoštis šv. Rašto doktoratui. Kun. dr. V. Bartuška yra San Diego vyskupijos kunigų seminarijos vice-rektorius.

Dr. K. Šimašienė
(Paprockaitė)

išvyko su vyru poros savaitę atostogų. Aplankys Washingtoną, Floridą ir Kubą.

Steponas Juozapavičius

iš Toronto buvo atvykęs savaitės atostogų į New Yorką. Aplankęs savo bičiulius ir pažįstamus, išvažiuojo į Torontą.

Dr. Juozas Dičpinaitis

su žmona išvyko dviejų savaitę atostogų į Floridą.

Tretininkų konferencija

įvyksta rugsėjo 15 Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje. 3 val. pamokslą sako Tėv. Benediktas Bagdonas, 4 v. parapijos salėje — Tėv. Barnabo Mikalausko paskaita, kongregacijų pranešimai, klausimai, sumanymai. Kviečiami dalyvauti apylinkės lietuviškų parapijų tretininkai ir šv. Pranciškaus mylėtojai.

Viktorui K. Banaičiui

pagerbti jo 60 metų sukakties proga rengiamas koncertas, kuriame bus išpildyti jo kūriniai. Koncertas įvyksta lapkričio 17 Washington Irving aukštesnėje mokykloje.

I stud. ateitininkų stovykla, kuri vyko prie Detroito ALRK Federacijos stovyklavietėje, iš New Yorko buvo išvykę 12 studentų ateitininkų.

Mirė

Petras Budėnas, 84 metų, rugsėjo 4 palaidotas iš Angelių Karalienės parapijos bažnyčios šv. Karolio kapinėse.

Ieškomas 4-5 kambarių butas East New Yorko dalyje. Apšildymas pageidaujamas bet nebūtinas. Skambinti po 5 val. vakaro Michigan 1-2473. Mrs. Cilsius.

Rugsėjo 8,

Siluvos šventėje, visose lietuvių bažnyčiose buvo specialios pamaldos. Tai diena buvo gauti iš apaštališkojo sosto specialūs atleidai, kuriais tikintieji gausiai pasinaudojo.

Dr. VI. Viliamas

lankėse studentų ateitininkų stovykloje prie Detroito ir atstovavo Ateitininkų Federacijos Valdybą.

Kazys Šipaila

Lietuvos Vyčių 29 kuopos finansų sekretorius, šiomis dienomis užsiprenumeravo "Darbininką". K. Šipaila uoliai darbuojasi ir kitose lietuviškose organizacijose ir remia lietuvišką spaudą.

Aidų žurnalas

naujas numeris po vasaros atostogų išeis apie rugsėjo vidurį. Numeris parengtas ir atliuotas spausdinti.

Marceli ir Edvardui Jeye

rugpjūčio 25 gimė duktė, kuriai duotas vardas Kristina. Marcelės motina Lincheskienė yra Darbininko skaitytoja ir džiaugiasi susilaukusi pirmosios dukraitės. Jeye gyvena Bergenfield, N. J.

Brooklyno šeštadieninė mokykla

po atostogų pamokos vėl prasideda rugsėjo 14, šeštadienį, 9 val. ryto. Tą dieną (taip pat ir sekančiais šeštadieniais) kviečiami registruotis ir nauji mokiniai.

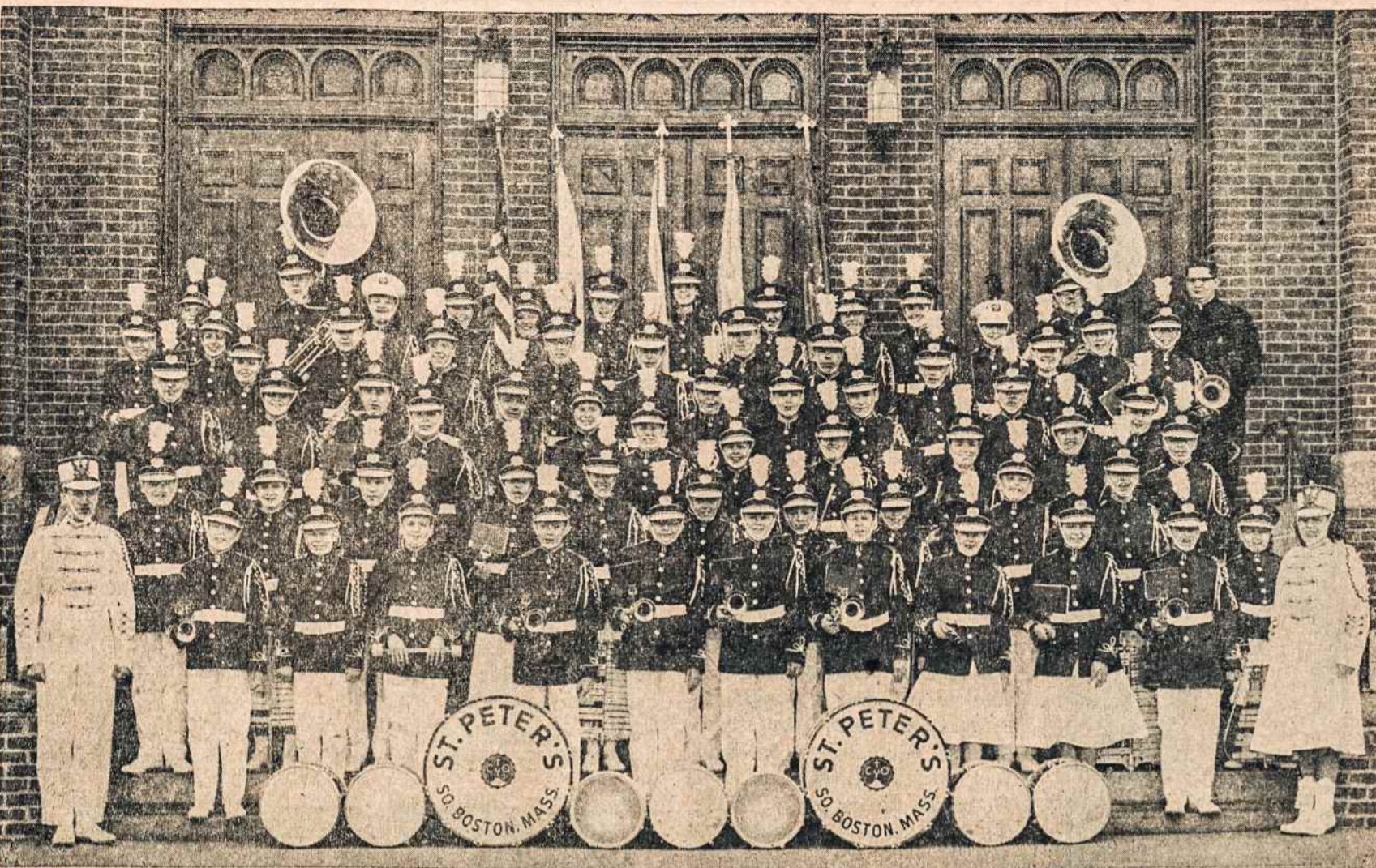
Tėv. Gediminas Jočys,

OFM, pernai mokytojas pranciškonų gimnazijoje Kennebunkporte, Maine, persikėlė į New Yorką ir įstojo į St. Johns universitetą, kur studijuos gamtos ir biologijos mokslus.

Naujas siuntinys į Lietuvą ir Rusiją

- 3,2 metų 140 cm. pločio melsvos, grynos vilnos, patvarios ir šitos medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui; \$39,—
- 4 metrai 80 cm. pločio šviesios medvilninės medžiagos, tinkančios moteriškam kostiumui ar marškiniams; \$40,—
- 2 kamuoliukai siuvimo siūlų;
- 1 kamuoliukas šilkinų siūlų;
- 1 pora šiltų kūčkailinių pantaplių;
- 1 dėžutė 90 tablečių gryno lechithino;
- 1 pakeičis 30 tablečių vitaminių Polyvit.

Siuntinio kaina į kurią įei-

BOSTONO LIETUVIŲ ORKESTRAS Į ATLANTIC CITY

Bostono lietuvių šv. Petro CYO orkestras (benas), globojamas Stepono Dariaus Posto Nr. 317, uoliai ruošiasi dalyvauti varžytinėse ir eisenose Amerikos Legijono visuotiniame suvažiavime rugsėjo 14, 15 ir 16 dienomis. Atlantic City, N. J.

Kovo mėnesį, 1954 metais, klebonas kun. Pranciškus Virmauskis pavedė šv. Petro lietuvių parapijos vikarui kun. Antanui P. Knežiui suorganizuoti CYO orkestrą. Apie 40 parapijos jaunuolių pradėjo mokytis, vadovaujant dviem muzikos mokytojams.

Orkestras pasirodė viešai pirmą kartą šv. Patriko eiseno-

je Bostone, 1955 kovo 17. Tą vasarą CYO muzikos festivaly, Bostono kolegijos stadijone, orkestras laimėjo trečią vietą varžytinėse. Antrais savo gyvavimo metais pradėjo dalyvauti įvairiuose paroduose ir muzikos festivaluose. 1956 m. sausio 10 laimėjo pirmą vietą savo apygardoje ir gavo arkivyskupo R. Cushingo taure. Liepos 7 Amerikos Legijono-Massachusetts valstybės suvažiavimo eisenose laimėjo antrą vietą.

Šiais metais šv. Petro CYO orkestras buvo parinktas vadovauti metinėje šv. Patriko dienos eisenose South Bostone. Orkestras yra kviečiamas dalyvauti įvairiuose apylinkės paroduose ir viešose parengimuose. Kur tik pasirodo, greta JAV žvaigždėtos veliavos jie neša plėvėsuojančią Lietuvos trispalvę.

Dabar orkestre yra 70 jaunuolių ir 15 aspirantų. Keturi kvalifikuoti muzikos mokytojai moko tuos 85 jaunus muzikantus. Vaikų tėvai ir lietuvių visuomenė yra jau išleidusi apie \$39,000.00 už uniformas, instrumentus ir pamokas.

Amerikos Legijono Stepono Dariaus Postas Nr. 317, kuris iškovojo teisę nešti Lietuvos vėliavą Amerikos Legijono pasauliniame parade pirmą kartą Miami, Floridoje, 1955 metais, šiais metais nusprendė duoti progą mūsų šv. Petro CYO orkestrui išeiti į pasaulinę estradą, konkuruoti su ge-

riausiais jaunuolių orkestrais iš visos Amerikos, kad parodytų Amerikos visuomenei, jog lietuviai gali lygintis su geriausiais ir net juos pralenkti.

Legionieriai kreipėsi į So. Bostono visuomenę, prašydami aukų kelionės išlaidoms padengti. Iki šiam laikui jau surinkta \$1,691.21. So. Bostono Lietuvių Piliėčių Draugija aukojo 500 dol. Kitataučiai gausiai parėmė savo aukomis. James King iš So. Bostono, laimėjęs dviem asmenim apmokamą kelionę iš Bostono į Atlantic City, N. J., verta apie \$150.00, paskyrė savo dovaną orkestrui.

Daug lietuvių legionierių ir kitų lietuvių ruošiasi kartu važiuoti į Atlantic City. J. R.

BOSTON, MASS.

Pabalijio Moterų Klubas lapkričio 24 rengia vakariene. Programoje dalyvaus humoristas Vitalis Žukauskas. Gi spalio 23 klubas ruošia arbatėlę su gydytojo Stasio Jasaičio atitinkama paskaita moterims.

Mokyklos vedėja, atsisakiusi Justinui Vaičiūčiui, sutiko būti Ona Girniuvienė. Mokykloje mokslas prasidėjo rugsėjo 7.

Sportininkų gegužinė bus rugsėjo 15 Brocktono Romuvos parke. Pradžią 2 v. p. Bus tinklinio rungtynės tarp Hartfordo ir Bostono sporto klubų. komiškas sportas. Gegužinės pelnas skiriamas nesenai įsikūrusio Dainavos sporto klubo aprangai įsigyti.

Babuškainitės - Vasiliauskienės vedamos baletu - mokyklos spektaklis bus spalio 27. Jami dekoracijas piešia dail. V. Andriūsis.

Br. ir I. Galiniai, išbuvę Pittsburghe pusantru metų, vėl persikėlė gyventi į Bostoną, kur Dorchesterį turi savo namus. Bronius Galinis yra inžinierius.

Dr. Pr. Galinis baigia rinkti medžiagą stambiai studijai apie aščių prose-novę.

Inž. A. Lapšys įsigijo nuosavus namus. Gyvena su žmona ir sūnumi, dirba elektros inžinieriaus darbu.

GARDENING SERVICE

ANY GARDEN PROBLEM SOLVED

No Matter What Your Garden Problem We Can Solve It. Permanent Lawns, Started Now, Reasonable Prices. Phone Now AS 8-8809 Bus RA 8-2828 Home

DANNY'S GARDEN CENTER

**William J. Drake-
Dragūnas**
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas Jamaica 6-7272

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. A Plegate 7-7083

**J. B. SHALINS-
SALINSKAS**
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiama garbingas laidotuves.
Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

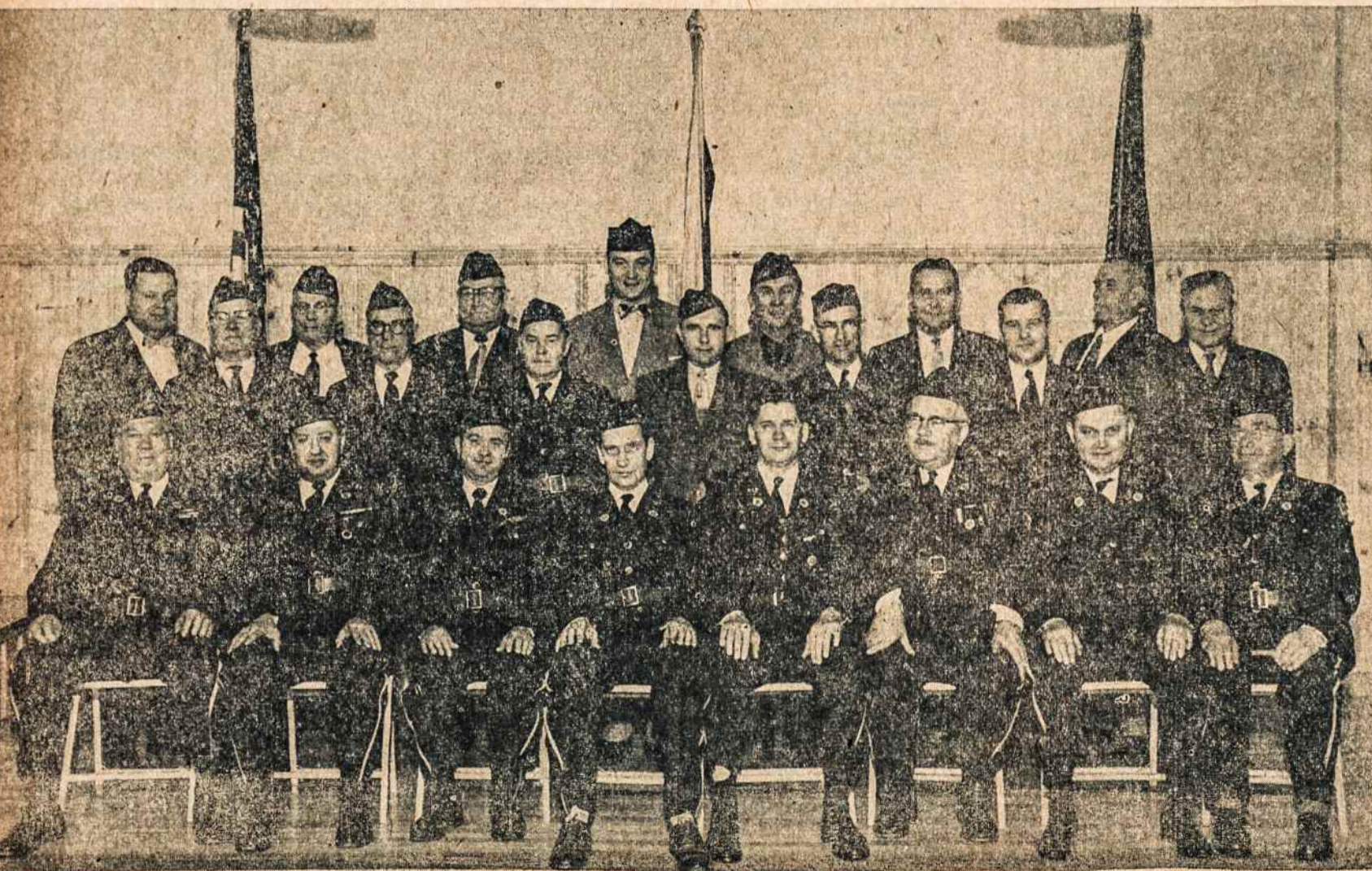
FOTO STUDIJA P. GAUBYS, savininkas

VESTUVIŲ albumai (mažas — iš 36 nuotraukų 5 x 6 inč. dydžio — 40 dol., didelis — 36 nuotraukos 8 x 10 inč. dydžio — 60 dol.; abu tik 85 dol.), PORTRETAI, VAIKŲ nuotraukos ir kiti foto darbai atliekami greit, gerai ir pigiau nei kitur.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.
(BMT Jėmaikos linija, Forest Parkway stotis.)
Tel.: VI 6-2164
po 6 val vakaro, nedarbo dienom visą dieną

LIETUVOS AŠTINININKŲ
RADIOJŲ VALANDA JAULIŲTUS METUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ LIETUVIŲ DIDŽIOJO NEW YORKO N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KURIS IEŠKO ATSIGAIVINIMO LIETUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE.
DABAR
NAUJI LAIKAI
SEŠTADIENIAIS NUO 4:00 Iki 5:00
STOTIS **WEVD** (1330 KIL, IR 9.9 MEG. FM)
DIREKTORIUS - JOKŪBAS J.

STUKAS 1261 WHITE ST. HILLSIDE N.J. VA 6-3325

STEPONO DARIUS POSTAS Nr. 317

So. Boston, Mass.